

Historia ya Agano Jipya, Fasihi na Theolojia

Kipindi cha 6: Utangulizi wa Mathayo Sehemu ya 1

Dkt. Ted Hildebrandt

A. Utangulizi [00:00- 1:10]

A: Mchanganyiko wa AC; 00:00-9:15; Utangulizi. Kwa Matthew Acrostic

Huyu ni Dkt. Ted Hildebrandt katika kozi yake ya Historia, Fasihi, na Theolojia ya Agano Jipya nambari 6 kuhusu vipengele vya mwanzo vya kitabu cha Mathayo.

Karibu tena kwenye kozi ya Historia na Theolojia ya Agano Jipya; tumefanya usuli, Waajemi, Wagiriki, Wamakabayo , hadi Warumi. Kisha tukirukia swali la msukumo mara ya mwisho; uhalali wa vitabu, mchakato wa ukusanyaji; mchakato wa kunakili mara kwa mara na waandishi na jinsi tunavyopima hilo. Mara ya mwisho tulizungumzia kuhusu tafsiri na tafsiri tofauti na jinsi hilo linavyofanyika. Kwa hivyo tumefanya msukumo, uhalali wa vitabu, uwasilishaji na tafsiri. Sasa, hatimaye, hatimaye, tuko tayari kwa kitabu cha Mathayo. Kwa hivyo leo ni mwanzo tu, tutaruka ndani ya kitabu cha Mathayo na kuangalia baadhi ya picha kubwa zaidi. Hatutapitia kwa undani waziwazi lakini utapata maana nzuri ya kitabu.

B. Injili: Waandishi na Hadhira [1:10- 5:26]

Kwa hivyo nataka kuanza katika injili ya Mathayo na kimsingi na hadithi ya Mathayo. Ningependa kupanga majadiliano yetu yote kwa mada za Mathayo kulingana na aina hii ya akrostiki hapa. Kwa hivyo kimsingi ninachotaka kusema ni kwamba Mathayo ni wa utaratibu. Jinsi tunavyompata Mathayo kama wa utaratibu ni kwamba tuna injili zingine mbili, Marko na Luka, na tutalinganisha Mathayo na Marko na Luka na kuona tofauti zilizopo kati yao. Ninachotaka kupendekeza ni kwamba Mathayo ni wa utaratibu. Kwa njia, tukianza tu na injili hizi chache, kwa kweli tuna injili nne sahihi. Tuna Mathayo, Marko na Luka, hizo tatu zinaitwa Injili za Synoptic. Tutaingia katika hii ya baadaye, syn -optics, inamaanisha "kwa jicho moja," kwa maneno mengine, Mathayo, Marko, na Luka wote wanaonekana kumwona Yesu katika mtazamo huu mmoja. Ndiyo

maana zinaitwa synoptic injili wanamwona Yesu kwa jicho moja. Injili nyingine, Yohana, inamwona Kristo tofauti sana kwa asilimia tisini ya wakati. Injili ya Yohana ni tofauti kabisa na hadithi za Mathayo, Marko na Luka. Kwa hivyo unapata mtazamo tofauti kabisa na baadhi ya watu wanasumbuliwa (tutakuonyesha baadhi ya tofauti kati ya Mathayo, Marko na Luka, na Yohana) na tofauti hizo. Ninaangalia tofauti hizo, na ninamshukuru Mungu kwa tofauti hizo. Je, watu husimulia hadithi tofauti? Kwa hivyo Mathayo akiwa mtoza ushuru, atasimulia hadithi hiyo tofauti na Marko, ambaye inaonekana alikuwa kijana wakati huo ambaye alikuwa kutoka Yerusalemu. Luka hakuwahi kukutana na Yesu. Luka atakuwa mwanahistoria zaidi, daktari, na kwa hivyo mtazamo wake utakuwa tofauti sana na Yohana ambaye alikuwa mvuvi ambaye Yesu alimwita kando ya Bahari ya Galilaya. Kwa hivyo una watu hawa wanne tofauti wenye mitazamo yao tofauti; kwa hivyo kila mmoja wao kutoka kwa mtazamo wa mwandishi ana mtazamo tofauti wa kile walichokipata katika maisha ya Yesu.

Wanazungumzia hadhira ya aina gani? Unasimulia hadithi tofauti kulingana na hadhira unayoizungumzia. Mojawapo ya hadithi za kawaida kwangu kuhusu mtu anayesimulia hadithi ni mwanangu ambaye amerudi kutoka Afghanistan na alikuwa akisimulia hadithi na familia. Watoto wetu walikuwepo na alikuwa akisimulia hadithi. Ni msimulizi mzuri wa hadithi -- na kwa hivyo wanacheka na kufurahi na hadithi zinakusumbua. Ni hadithi za kuchekesha sana na kwa hivyo sote tunacheka hadithi hizo. Watoto kisha walitoka kwenda kumchukua mwanangu mwingine, Zach, uwanja wa ndege na mara tu watoto walipotoka chumbani mwanangu alianza kunisimulia mimi na mke wangu hadithi tofauti. Badala ya kucheka zilikuwa hadithi ambazo karibu zilitufanya tutoe machozi. Kwa hivyo ninachosema ni kwamba unaweza kusimulia hadithi zile zile, na baadhi ya hadithi zake nimesikia mara kadhaa sasa na ninaposikia mara tatu nasikia akisimulia kwa hadhira tofauti, anasisitiza mambo tofauti. Kisha unapokuwa peke yako ndani ya gari naye, basi ghafla anakuambia sababu ya hadithi hizo zote anaziunganisha zote. Kwa hivyo watu husimulia hadithi tofauti. Na hivyo badala ya kuona na kujaribu kuifanya iwe ya monolithic, ambapo hadithi zote ni sawa kabisa, kanisa halikutaka hivyo. Kanisa lilitaka

hadithi tofauti za Yesu zisimuliwe. Ni kama vile kwa nini una macho mawili? Ukiwa kipofu katika jicho moja huna utambuzi wowote wa kina, na kwa hivyo una macho mawili. Kwa kweli wana kamera sasa zenye lenzi mbili mbele, ili uweze kupata kina cha uwanja, hisia hii ya 3-D. Ukiwa na Yesu unapewa injili nne zenye mitazamo minne tofauti kuhusu Yesu. Yohana anasema kwamba kama tungeandika kila kitu ambacho Yesu alisema na kufanya, vitabu vyote duniani havingeweza kukizuia. Kwa hivyo tunapata picha nne tofauti za picha na mitazamo juu ya Yesu na hiyo inasaidia. Tunapofika kwenye maeneo ya migogoro kati ya injili, usitupe mikono yako na kusema kwamba migogoro inakusumbua. Hapana, hiyo ni nzuri - tunataka kuweza kuona mitazamo tofauti juu ya Yesu.

C. Muhtasari – MATTHEWS Acrostic [5:26-9:15]

Mathayo [M] tunapowalinganisha na Marko na Luka na tutaendelea na hilo baadaye baada ya sekunde. Hapa kuna jambo la pili tunalotaka kuangalia ni kwamba injili ya Mathayo ni Utume [A]. Nilifanya hivyo ili niweze kupata "A" kutoka kwa hilo, lakini Mathayo anazungumzia kuhusu ufuasi. Ufuasi ni mada kuu katika kitabu; Yesu anaonyeshwa kama mwalimu katika kitabu cha Mathayo. Anaonekana kama Musa wa pili, Musa mpya, na unapata nia hii mpya ya Musa. Yesu ndiye Musa mpya anayewapa wanafunzi wake mafundisho yake. Kwa hivyo inamaanisha nini kuwa mwanafunzi wa Yesu Kristo? Mathayo ataendeleza hilo kama mwalimu ambaye Yesu anawaita wanafunzi wake.

Kwa hivyo tuna ufuasi au utume , na kisha tutazungumzia theolojia [T] ya Kristo. Theolojia ya Kristo ni nini? Tunapoangalia maandiko ya picha, Yesu Kristo anaonyeshwa kama mfalme. Katika Mathayo sura ya 1 mstari wa 1 inasema "Yesu Kristo mwana wa Daudi". Kwa nini Mathayo anaanza na "Yesu Kristo mwana wa Daudi"? "Mwana wa Ibrahimu, mwana wa Daudi" - anaanza na Daudi kwa sababu atamwonyesha Yesu kama mfalme. Kitabu cha Mathayo kinamwonyesha Yesu kama mwana wa Daudi, Kristo.

Pia tutaangalia wakati [T] katika kitabu cha Mathayo. Atazingatia sana yaliyopita. Mathayo, zaidi ya injili nyingine yoyote, atanukuu kutoka Agano la Kale; labda anaandika kwa hadhira ya Kiyahudi, kwa hivyo atanukuu mambo mengi kutoka Agano la Kale na kutaja yaliyopita. Atatuambia mengi kuhusu Yesu katika wakati uliopo, na kutupa mahubiri makuu 5 ya Yesu, hotuba tano kuu za Yesu zinazopatikana katika Mathayo. Hii ni kama Pentateuch mpya ya Musa, Yesu atatoa Pentateuch mpya. Unajua Mahubiri ya Mlimani na Hotuba ya Mizeituni. Yesu, pia, katika kitabu cha Mathayo katika Hotuba ya Mizeituni, atazingatia sura kadhaa kuhusu wakati ujao. Wakati ujao unahusianaje na wakati uliopo, ufalme ujao unalinganishwaje na ufalme ulio ndani yetu sasa? Mathayo atakuwa na mvutano huu ambao tutauita...Dk. Dave Matthewson ambaye alikuwa akifundisha hapa katika Chuo cha Gordon siku zote alipenda kusema, “Tayari lakini bado.” Ninaamini alikuwa George Eldon Ladd aliyesema, “Tayari lakini bado.” Kwa hivyo, kutakuwa na mvutano huu katika Injili kati ya kile kilicho tayari, ambacho tayari kipo kanisani, na kile ambacho bado kinakuja. Kwa hivyo unapata mvutano huu kati ya kile kilicho tayari na kile ambacho bado hakijafika. Tutaangalia hili na jinsi Mathayo anavyoelezea mtazamo huu wa wakati.

Kisha “H” tutaonyesha mtazamo wa Kiebrania katika kitabu hiki. Kitabu cha Mathayo kina mwelekeo wa Kiebrania sana, kina mwelekeo wa Kiyahudi sana, na kina hadhira ya Kiyahudi sana. Baadhi ya watu hata walidhani kwamba kitabu cha Mathayo kiliandikwa kwa Kiaramu na kutafsiriwa kwa Kigiriki. Faida na hasara zake zinabishaniwa lakini inaonekana kiliandikwa kwa hadhira ya Kiyahudi, hadhira ya Kiebrania. Ingawa kimeandikiwa hadhira ya Kiyahudi, kitabu pia kinajitokeza, na ni kipana [E] katika suala la kufunika huku kwa Mataifa (watu ambao si Wayahudi). Kwa hivyo ni kipana kwa kuwa kina kipengele kisicho cha Kiyahudi katika kitabu ambacho kinaendelea kusukumwa kila wakati - na tutapitia baadhi ya kipengele hicho kisicho cha Kiyahudi. Kisha shahidi [W], mwanzo wa Injili na mwisho wa Injili hutuambia kwamba tunapaswa kuwa shahidi wa Kristo, na kwa hivyo tutaangalia wazo la ushuhuda. Mwishowe, kwa ufupi tutaangalia mtindo wa Mathayo [S], mtindo wake wa uandishi ni

upi ukilinganishwa na waandishi wengine wa injili. Hii ni, sijui kama unaweza kuiona, MATTHEW, na kwa hivyo tunacho hapa ni MATTHEW'S yenye herufi "S" mwishoni, kwa hivyo hii itatupangia mijadala tunapoendelea. Samahani kwa akrostiki ya kipuuzi lakini hivi ndivyo ninavyokumbuka mambo.

D. Kimethodical [M] – Mathayo na Marko [9:15-12:49]

B: Changanya DF; 9:15-18:26; Mathayo ni wa Kimethodical (kama vile Mk/Lk)

Kwa hivyo tunataka kuanza kumtazama Mathayo kama mfuatano. Kwa hivyo hadithi ya Mathayo, anasimuliaje hadithi? Mathayo anatofautianaje na Marko? Watu wengi watakubali Markan kama kipaumbele, yaani, ambayo Marko aliandika kwanza na kisha Mathayo aliandika pili. Mathayo anavuta mambo mengi kutoka kwa kitabu cha Marko kama vile Luka anavyofanya. Kwa hivyo Luka anamtegemea Marko, na Mathayo anamtegemea Marko. Je, ni tofauti gani? Mathayo alibadilishaje mambo kulingana na makusudi yake na kulingana na hadhira yake? Mathayo anatofautianaje na Luka? Unawajua Mathayo na Luka, tena wote wawili labda wanavuta kutoka kwa Marko na walijua kuhusu Marko. Luka anatuambia mapema kwamba hajawahi kukutana na Yesu lakini anafanya kazi ya kihistoria na mashahidi walioshuhudia. Luka anataja haswa kwamba anavuta mashahidi walioshuhudia, na kwamba anaandaa hadithi kwa ajili ya Theofilo - anamwandikia Theofilo bora zaidi, Mathayo, kwa upande mwingine, anaonekana kuwaandikia Wayahudi.

Jambo kuu ni nyenzo za kipekee - ni nini cha kipekee kuhusu Mathayo, atatuambia mtazamo wake na kile anachojaribu kuwasilisha kweli. Unataka kuangalia tofauti kati ya Luka na Mathayo na Marko ili kuonyesha mtazamo wake wa kipekee, na kutusaidia kupata mtazamo wake wa kipekee kuhusu Yesu na kile anachojaribu kufanya hapo. Kwa hivyo kwanza kabisa, tunataka kukuza uhusiano wa Mathayo na Marko na moja ya mambo hayo ni kwamba Mathayo hapa, inasema "anaendeleza kauli fupi za Marko." Marko ana kauli fupi, Marko ni kitabu kifupi - Marko ana sura 16 na sura ni fupi

- Mathayo ni kitabu kirefu, sura 28. Kwa hivyo unapata kauli kama hii ikitoka kwa Marko, sasa angalia hii, umesoma jaribu la Kristo katika kitabu cha Mathayo. Hapa kuna jaribu la Kristo, hebu kwanza kabisa, hebu tuangalie jaribu la Kristo katika kitabu cha Mathayo. Kutoka kwa Maandiko ya Picha unakumbuka sura gani hiyo? Jaribio la Kristo liko katika Mathayo sura ya 4, Yesu anaongozwa na roho kwenda nyikani na jangwani Shetani anamjia, naye anasema nini? Geuza mawe haya kuwa mkate. Yesu anajibu kwa kutumia sheria ya Agano la Kale katika Kumbukumbu la Torati, “Mwanadamu haishi kwa mkate pekee.” Kisha Shetani anampeleka juu ya kilele cha hekalu (kwa baadhi yenu mnaotumia programu ya Get Lost in Yerusalemu, mnaweza kwenda na kuona mahali kilele cha hekalu kilikuwa - hivi karibuni zaidi, kuna ukuta wa karne ya 15 ^{hapo}, kimsingi mahali pale pale). Yesu anasema, “sawa,” na kwa hivyo anampeleka Yesu juu ya kilele cha hekalu na kusema jitupe chini. Sasa Shetani ananukuu Agano la Kale na kusema, “Malaika [kutoka kitabu cha Zaburi] watakuchukua usije ukajikwaa mguu wako kwenye jiwe.” Na Yesu akamwambia Shetani, akinukuu tena kutoka Kumbukumbu la Torati, “Usimjaribu Bwana Mungu wako.” Mara ya tatu kisha, Shetani anampeleka juu ya milima mirefu, baadhi ya watu wanafikiri kwamba ni Mlima Hermoni, hadi kaskazini huko. Anamwonyesha falme zote za dunia, na anasema, “Nitakupa falme hizi zote ukiinama na kuniabudu.” Yesu anasema, “Toka hapa Shetani, umwabudu Bwana Mungu wako tu.” Tena, [anamjibu] Shetani akinukuu kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Kwa hivyo Yesu ana mwingiliano tatu na Shetani; mawe kama mkate, jitupe chini kutoka kwenye kilele cha hekalu, na kisha juu ya mlima falme zote nitakazokupa.

E. Jaribu katika Marko [12:49-15:02]

Hapa kuna majaribu ya Kristo katika kitabu cha Marko: “Mara moja [hii ni sura ya kwanza, mstari wa 12 na unaofuata] Roho akamtuma aende jangwani, akawa jangwani kwa siku 40 akijaribiwa na Shetani. Alikuwa pamoja na wanyama wa porini na malaika wakamhudumia.” Huo ndio mwisho wa majaribu ya Kristo katika Marko. Unasema, “Vipi kuhusu mawe ya mkate, vipi kuhusu hekalu la kilele, haitaji majaribu yoyote, inasema tu kwamba, “...Alikuwepo akijaribiwa na Shetani. Alikuwa pamoja na wanyama

wa porini.” Sasa unasema, “Sawa, Mathayo hakutuambia kuhusu wanyama wa porini.” Inaonekana Marko anawazungumzia wanyama wa porini na malaika wakamhudumia. Tena mambo hayapo ndani, na unasema kwa nini Marko alisema, “wanyama wa porini na malaika wakamhudumia.” Kwa nini aliweka hilo? Labda Marko anawaandikia hadhira ya Kirumi, angalia kama unaweza kuelewa hilo, kwa hivyo "wanyama wa porini na malaika wanaomhudumia" inafaa. Mathayo hataji hilo, anataja mwingiliano wa Yesu na Shetani " Hasatani [shetani / mshtaki]" kama Agano la Kale linavyomwita, na kisha kimsingi anampeleka katika sehemu tatu zinazojulikana sana katika Uyahudi. "Kutoka jangwani" unaona nia ya pili ya Musa - kutoka jangwani akijaribiwa na Shetani. Kwa hivyo Mathayo ana mtazamo tofauti, anaendeleza vipengele vitatu kutoka kwa hadithi. Kwa hivyo Mathayo anafupisha, anachukua kauli fupi za Marko, na anazifungua - hiyo ni kitabu cha Mathayo. Jambo la pili hapa, kwa hivyo jaribu, ambalo tumezungumzia kuhusu Marko sura ya 1 mistari ya 12-13 limepanuliwa hadi Mathayo sura ya 4 mistari ya 1-11. Kwa nini Mathayo aliendeleze hivyo, Yesu anaonyeshwa kuwa Israeli mpya. Na kama Israeli ilivyokuwa jangwani ikijaribiwa na kisha ikashindwa, sasa Yesu, Israeli mpya, yuko jangwani tu anafanikiwa. Anapinga jaribu la Shetani. Kwa hivyo Yesu kama Israeli mpya imeendelezwa katika kifungu hiki katika kitabu cha Mathayo.

F. Mahubiri ya Mlimani – Kuhubiri Ufalme [15:02-18:26]

Sasa tukihubiri Ufalme, katika kitabu cha Marko, sura ya 1:14, kinataja kwamba Yesu alikuwa akihubiri ufalme wa Mungu. Kinataja [acha nisome sehemu hii katika sura ya 1:14], “baada ya Yohana kutiwa gerezani, Yesu alikwenda Galilaya akihubiri habari njema za Mungu, wakati umefika,” alisema, “ufalme wa Mungu umekaribia, tubuni na kuamini habari njema.” Habari njema ni jambo kubwa kwa Marko – “Tubuni na kuamini habari njema,” kipindi hicho. Huo ndio mwisho wa mafundisho ya Yesu hapo kuhusu ufalme wa Mungu. Sasa nini kinatokea unapoingia katika kitabu cha Mathayo? Katika Mathayo, Yesu anaonyeshwa (kama nilivyosema hapo awali) kama mhusika huyu mpya wa Musa na kama Musa mpya anatoa mafundisho yake katika hotuba hizi. Kwa hivyo unacho ni SOM au Mahubiri ya Mlimani, na kinachotokea ni kwamba Mathayo

anachukua mstari mmoja au miwili katika Marko, “ufalme wa mbinguni umekaribia, tubuni na kuamini,” ndivyo Marko anavyosema. Mathayo anachukua hilo na kulifafanua katika Mahubiri ya Mlimani.

Kama yeyote kati yenu ana tafsiri ya herufi nyekundu katika Biblia ambapo maneno ya Yesu yameandikwa kwa herufi nyekundu, unajua kwamba inapitia sura ya 5, 6, na 7. Sura tatu nzima zikianza na Heri, “heri maskini wa roho, heri wenye njaa na kiu, heri ninyi watu wawapondapo, heri, heri...” Anapitia na kuijadili, Sala ya Bwana, “Baba yetu uliye mbinguni, jina lako litukuzwe” na Mahubiri ya Mlimani, “msihukumu msije mkahukumiwa .” Katika sura ya 7, kanuni ya dhahabu, “Watendeeni wengine kabla hawajawatendeeni ninyi” – namaanisha “Watendeeni wengine mtakachowatendea ninyi” – Mpende jirani yako kama nafsi yako. Yesu anayaendeleza haya yote katika Mahubiri ya Mlimani—katika sura tatu kuhusu mafundisho ya Yesu kuhusu ufalme katika Mathayo sura ya 5, 6, na 7.

Mahubiri ya Mlimani ni ujumbe mzuri sana, makanisa fulani, ukisafiri nchi au dunia, unaona makanisa fulani yakisisitiza vifungu tofauti vya Maandiko na najua kwamba kuna makanisa fulani yanayosisitiza Mahubiri ya Mlimani, Mahubiri ya Mlimani, Mahubiri ya Mlimani - yote wanayofanya ni kufundisha mahubiri ya mlimani. Sasa Mahubiri ya Mlimani ni ya ajabu na ni muhtasari huu wa mafundisho ya Yesu, na ni mahali pazuri pa kuanzia na mafundisho ya Yesu. Lakini Yesu alifundisha mambo mengine pia na mitume walifundisha mambo, na Agano la Kale lilifundisha mambo. Kwa hivyo lazima uzingatie Biblia nzima, kwa hivyo lazima uwe mwangalifu kuhusu kupendelea kile wanachokiita kanuni ndani ya kanuni. Ambapo kuna sehemu za Maandiko unazikubali na kuzisisitiza kuliko zingine. Katika kozi hii na katika darasa hili unaona kwamba tunaona Maandiko yote kama neno la Mungu na hatuyapendi hata kidogo. Mwanzo ni muhimu, Mathayo ni muhimu, yote ni muhimu; yote ni sehemu ya neno la Mungu, na hupendi Warumi kuliko kitabu cha Yakobo. Ni neno la Mungu na kwa hivyo tunajaribu kuzielewa, zote. Mahubiri ya Mlimani ni maandishi maalum na ya

ajabu, lakini tena katika Marko ni mstari mmoja au miwili, katika Mathayo ina sura tatu. Kwa hivyo Mathayo anaendeleza kauli fupi za Marko.

G. Maneno ya Yesu na Kazi za Yesu [18:26-20:29]

C: Changanya GI; 18:26-28:29; Mat. Hufupisha hufanya kazi na kurefusha maneno ya

Yesu

Kwa nini Mathayo angefanya zaidi na maneno ya Yesu huku Marko akifanya zaidi na kazi za Yesu? Mathayo anaendeleza maneno na mafundisho haya ya Yesu, hasa kwa sababu nadhani anajaribu kumchora Yesu kama Musa mpya - na mafundisho ya Musa, Pentateuki, vitabu vitano, Mwanzo hadi Kumbukumbu la Torati vitabu vitano vya kwanza vya Biblia. Kwa hivyo kinachotokea ni kwamba Mathayo anamwonyesha Yesu kama Wayahudi hawa, anamwonyesha Yesu kama Musa na Musa anafundisha katika Pentateuki na katika Torati na katika vitabu vitano vya kwanza vya Biblia, Mwanzo hadi Kumbukumbu la Torati na Musa kuhusiana na Mlima Sinai. Hata hivyo, Marko anawaandikia hadhira ya Kirumi, kwa hivyo Marko anafanya kazi zaidi za Yesu, Yesu alifanya hivi na Yesu alifanya vile. Haituambii mengi kuhusu kile Yesu alichofundisha, inatuambia kuhusu kile Yesu alichofanya na - baadhi ya watu, kwa njia, wanazingatia zaidi mafundisho na baadhi ya watu wanazingatia zaidi kazi na kile Yesu alichofanya kweli. Marko kwa sababu ya hadhira yake na nadhani yeye mwenyewe alielekea upande huo wa kazi za Yesu. Mwishowe, nadhani lazima uulize kuhusu hadhira; hadhira ya Marko inaonekana kuwa ya Kirumi zaidi. Watapendezwa zaidi na vitendo vikiwa kutoka asili ya Kirumi. Wayahudi wangependezwa zaidi na mafundisho ya Yesu kama vile kumwona Yesu kama Rabi mkuu, mwalimu wa Rabi. Mathayo atazingatia mafundisho ya Yesu kuhusu hotuba tano. Kitabu kizima cha Mathayo kitajengwa juu ya hotuba hizi tano. Ninachokushauri kama wengine walivyopendekeza na ninakiondoa tu, ni kwamba hotuba hizi tano ambazo Mathayo alizijenga zimejengwa ili kumfaidia Yesu kama Musa mpya. Musa alikuwa na vitabu vitano, Mwanzo, Kutoka, Mambo ya Walawi, Hesabu, na Kumbukumbu la Torati. Yesu sasa ana mafundisho/hotuba kuu tano katika kitabu cha

Mathayo, kwa hivyo nadhani kuna sababu za harakati hizi. Mathayo ni wa utaratibu.

H. Matthew Condenses [20:29-25:09]

Kwa kweli ni ya kushangaza; Mathayo anafupisha. Lakini kitabu cha Mathayo ni kikubwa zaidi kuliko kitabu cha Marko. Ungetarajia kila kitu katika Marko kiwe katika umbo lililofunikwa, kingekuwa kidogo sana na kama punje. Punje hiyo ingekuwa katika kitabu cha Marko, na kile ambacho Mathayo angefanya ni kuifungua punje hiyo na kwa hivyo kile tutakachopitia katika mistari miwili au mitatu katika Marko, unapitia sura nzima katika Mathayo. Ungetarajia Mathayo kuifungua punje hiyo. Unachokiona hapa ni kwamba hii sivyo ilivyo linapokuja suala la kazi za Yesu.

, tunao wenye pepo, Wagadarene wenye pepo. Yesu anamjia mtu huyu - mtu huyu anajikata, anajikata, ni mtu wa kukatwa. Yuko makaburini; hakuna anayeweza kumzuia. Yesu anamwendea na kumwambia, "Wewe ni nani katika mtu huyu?" Mtu huyu anasema, "Naam, sisi ni jeshi," kwa sababu kuna pepo wengi ndani ya mtu huyu, walikuwa jeshi. Walimsihi Yesu, "usituo au kututendea jambo lolote baya. Kwa nini usituo ndani ya nguruwe hao huko ." Kwa hiyo Yesu anamtupa Jeshi la pepo ndani ya nguruwe na nguruwe wanakimbia hadi Bahari ya Galilaya na kuangamia.

Jamaa huyu, mwenye pepo wa Gadarene anataka kurudi, anataka kwenda na Yesu na Yesu anakataa. Anamwambia arudi na kusimulia jambo kubwa ambalo Mungu amemtendea. Hadithi nzuri sana. Kuna nyimbo kuhusu hadithi hii. Casting Crowns au kikundi fulani huimba hadithi ya mwenye pepo wa Gadarene . Ni hadithi ya ajabu kwa sababu, kwa maana moja, sote tumepagawa na pepo hadi tutakapoachiliwa na Yesu. Kwa hivyo, lakini kinachovutia hapa ni kwamba Marko anasimulia hadithi ya mwenye pepo wa Gargasene na pepo wa kuwatupa nguruwe na hadithi hiyo ina urefu wa maneno 326. Mathayo anasimulia hadithi hiyo hiyo, ana watu wawili wenye pepo wa Wagadarene -- kwa kweli kuna watu wawili badala ya yule tu ambaye Marko anatuambia kumhusu -- na hadithi hiyo ina maneno 134 tu. Kwa hivyo Mathayo anachukua hadithi ya Marko, zaidi ya maneno mia tatu, na kuifupisha hadi maneno mia moja. Kwa hivyo Mathayo anachukua hadithi hiyo katika Marko, badala ya kupanua hadithi hiyo, ni kitu ambacho

Yesu alifanya kwa kuwatoa pepo ndani ya nguruwe, aliipunguza hadi theluthi moja ya kile kilicho katika Marko. Kwa hivyo unaweza kuona kwamba Mathayo anachukua maneno ya Yesu na kuyalipua lakini anachukua kazi za Yesu na kuzipunguza. Kwa hivyo hadithi hiyo ni theluthi moja ya ukubwa wake kama ilivyo katika Marko. Jambo halisi tunalolizungumzia sasa kwenye Powerpoint ni kwamba Marko ana maneno 326, moja lenye pepo, hadi maneno 134 na mawili yenye pepo katika kitabu cha Mathayo. Marko anazingatia kazi za Yesu, Mathayo anazingatia maneno ya Yesu zaidi.

Sasa hapa kuna hadithi nyingine ya Yesu akitembea juu ya maji. Marko ana hadithi hiyo ya Yesu akitembea juu ya maji. Hadithi hiyo ina maneno 139 kwa urefu katika Marko, kwa hivyo anasimulia hadithi hiyo kwa maneno 139. Mathayo katika sura ya 14, Yohana Mbatizaji atakatwa kichwa, Yesu atawalisha wale 5,000 na Yesu anatembea juu ya maji. Mathayo anatuambia kuhusu Petro akitoka kwenye mashua na kisha kutembea hadi kwa Yesu. Kisha Petro akaanguka ndani na Yesu akamtoa nje. Kwa hivyo Mathayo anaongeza jambo hili kuhusu Petro akianguka ndani ya maji na kuanguka ndani na Yesu akamtoa nje. Lakini, hata hivyo, pamoja na kuongezwa kwa Petro hadithi katika Mathayo ina maneno 101, inaonekana kama maneno 40 pungufu kuliko Marko. Ni karibu theluthi moja pungufu, na pia ina hadithi kuhusu Petro. Kwa hivyo, tena, Mathayo anafupisha hadithi kuhusu kazi za Yesu na kuzifupisha. Ungetarajia hadithi katika Mathayo iwe ndefu zaidi kwa sababu Mathayo ni kitabu kikubwa zaidi lakini badala yake hadithi ni fupi lakini anaongeza hadithi hii kuhusu Petro.

Sasa swali ni kwa nini anaongeza hadithi hiyo kuhusu Petro? Petro anaanguka kutokana na imani yake ndogo. Mambo ya kuvutia hapo, nadhani wacha nikupe tu dokezo, nadhani Petro ni mwanafunzi kamili. Katika kitabu cha Mathayo nadhani Petro anaonyeshwa kama mwanafunzi kamili. Petro ni mzuri, Petro ni mbaya na ataonyeshwa pande zote mbili, lakini ni mwakilishi wa aina hii, Petro ni mwanafunzi mwakilishi huyu. Kwa hivyo anachukua jukumu hilo kama mwanafunzi maalum hapo.

I. Hotuba Tano – Mahubiri Mlimani, Kutuma Mistari 12 na Mifano ... [25:09-28:29]

Sasa hiki hapa kitabu cha Mathayo na ninataka kuonyesha kimsingi jinsi kitabu cha Mathayo kinavyolenga, katika kile tunachokiita hotuba hizi tano au mahubiri matano ya Yesu. Kwa hivyo katika Mathayo kuna Musa mpya na kuna Pentateuki mpya kwa maana moja hapa. Kwa hivyo tunapata hotuba kubwa ya kwanza ya Yesu kama Mahubiri ya Mlimani, sura tatu za mafundisho ya Yesu kuanzia Heri hadi “mmesikia kwamba imesemwa kuhusu nyakati za kale usizini lakini mimi nawaambia... Mmesikia kuhusu nyakati za kale usiue lakini mimi nawaambia, kila mtu amkasirikiaye ndugu yake bila sababu amekwisha kuua moyoni mwake.” Kwa hivyo Mahubiri ya Mlimani ni kitovu kikubwa cha mafundisho cha muhtasari wa mafundisho ya Yesu katika sura hizo tatu. Ni mahubiri ya ajabu, Mahubiri ya Mlimani; kila Mkristo anapaswa kufahamu sana Mahubiri ya Mlimani.

Pili, kuna hotuba katika sura ya 10 ambapo Yesu anawatuma wale kumi na wawili, kumbuka kutoka kwa Maandiko yako ya Picha “anawatuma 12.” Anawatuma wale kumi na wawili na anawaonya kwamba watapata wakati mgumu atakapotoka huko. Anawatuma kwa nyumba ya Israeli pekee, angalia tena mkazo kwa Israeli, labda hadhira ya Kiyahudi. Anawaendea watu wa Israeli na kimsingi anaeneza injili—kwa hivyo anaeneza injili kwa hivyo anawatuma wale 12. Kisha anawaagiza, na ni sura ndefu sana. Katika sura ya 10 Yesu anawaagiza wanafunzi wake wanapotoka kama mashahidi wake kueneza injili.

Sura ya 13 ni kifungu maarufu sana. Katika Maandiko ya Picha tulikiita “Mifano ya Ufalme: mbegu na magugu.” "Hizi ni mifano mikubwa ya Yesu. Mathayo sura ya 13 mifano ya ufalme, kuna mifano kama saba hivi hapo. Mbegu zingine huanguka njiani na kimsingi hakuna kinachotokea. Baadhi yake huanguka kwenye ardhi yenye mawe na huchipuka kwa muda lakini haina mizizi kwa hivyo hukauka jua linapoipiga. Baadhi huanguka kwenye ardhi yenye miiba, na huchipuka kwenye ardhi yenye miiba na inaonekana kama itafanya vizuri sana lakini miiba na magugu huisonga na kwa hivyo

haizai chochote. Hatimaye mbegu zingine huanguka ardhini, na huchipuka na kutoa zaidi ya sitini, mia moja na ufalme wa mbinguni uko hivyo. Kwa kweli watu husema kila mara sio mfano wa mbegu au mpanzi ni mfano wa udongo unaoelezea aina tofauti za udongo. Sitaki kubishana kuhusu mambo hayo lakini kimsingi ni kukuambia majibu tofauti kwa neno la Mungu na ufanisi wake katika maisha ya watu. Una mfano wa ngano na magugu, mtu hupanda magugu na kupanda ngano na anataka ngano ikue. Ghafla anagundua kuwa adui amepanda magugu haya yote humo; magugu yanakua na yanafanana na ngano mwanzoni. Yule jamaa anasema, “hey,” kwa bwana, “tunaweza kung’oa magugu.” Bwana anasema, “hapana, acha magugu yakue pamoja na ngano hadi wakati wa mavuno. Wakati wa mavuno tutatenganisha magugu na ngano na kuyachoma.” Unaelewa wazo la kuchoma magugu; magugu ni watu wabaya, ngano ni watu wema. Kwa hivyo unaelewa mifano hii saba katika mafundisho katika Mathayo sura ya 13, mfano wa ufalme “mbegu na magugu.” Kuna mafundisho mazuri ya mifano hapo (ikiwa unavutiwa na mifano, hiyo ni mahali pazuri pa kuanzia).

J. Hotuba Tano—Maagizo ya Jumuiya (Mathayo 18) [28:29-31:37]

D: Changanya JL; 28:29-37:03; Hotuba Tano katika Mat.

Katika Mathayo sura ya 18, Yesu anazungumzia mahusiano ndani ya jamii ya kanisa na kwa kiasi kikubwa hapa anazungumzia -- kuna hata mfano hapa kuhusu mtumishi asiye na haki na asiye na huruma aliyekopa kutoka kwa jamaa huyu mabilioni ya dola. Anamwendea jamaa huyo na kusema, "tafadhali nisamehe mabilioni ya dola ninayokudai." Bwana mkubwa anasema, "Ninakusamehe." Kisha jamaa huyo anarudi nyumbani na mtu mmoja anadaiwa dola kumi, na jamaa huyo anamtia mtu huyu gerezeni. Bwana huyo anarudi na kusema "Ulinidai mabilioni na hata hutasamehe jamaa huyo dola kumi?" Kwa hivyo bwana huyo ana matatizo makubwa na jamaa huyo. Haya ni maagizo ya jamii, pia, yanazungumzia wakati kuna mgogoro ndani ya jamii ya kanisa.

Matthews ni mojawapo ya injili pekee zinazotaja *ekklisia* au kanisa. Kwa hivyo kunapokuwa na mgogoro kanisani unafanya nini? Una mgogoro na mtu kanisani

unafanya nini? Naam, bila shaka, unaenda kusengenywa, sivyo? – Hapana, hapana, Yesu hakusema hivyo. Kwa hivyo una watu wawili ambao wana tatizo kanisani. Unafanya nini ? Unamwendea mtu huyo kwanza. Unamkabili mtu huyo na kusema, “Sawa, hili ndilo tatizo,” na kisha unajaribu kutatua tatizo moja baada ya jingine kati ya hayo mawili.

Kwa njia, mimi huwaambia darasa langu hili pia, nilikuwa nikifanya kazi na jamaa, alikuwa mfanyabiashara Anthony na niliendelea kumwambia, "Wakati wowote unapoandika barua pepe, usitume kamwe mambo hasi katika barua pepe." Kimsingi ikiwa una jambo hasi la kumwambia mtu unapaswa kwenda ana kwa ana naye. Kwa hivyo ikiwa nina tatizo hapa Chuo cha Gordon au popote pale, ikiwa nina tatizo na mkuu wa mkoa au mkuu wa mkoa au mtu yeyote, nitamwendea mtu huyo moja kwa moja na kusema nina tatizo na mtu huyu moja kwa moja. Sitaliweka kwenye barua pepe, sitapiga simu na kusema, "Hei, hili ndilo tatizo langu" - nitamwendea mtu huyo kibinafsi na kuzungumza naye, nitaelezea tatizo langu, ni nini , na tutalizungumzia. Kwa hivyo ana kwa ana, nenda na ujaribu kutatua tatizo. Ikiwa tatizo halijatatuliwa kati yenu wawili basi unachukua watu wawili au watatu na wewe na kwenda watatu kwa mmoja, na mnakuja pamoja na mashahidi kadhaa. Watu wengine ambao wanaweza kusaidia kwa hekima yao kutatua tatizo - kwa hivyo unachukua watu wawili au watatu na unarudi nyuma na unajaribu kutatua tatizo. Ikiwa mtu bado hatatatua au kupatanisha hali hiyo, unaipeleka mbele ya kanisa. Kanisa linaundwa na wazee na mashemasi au kanisa lako limeundwa vipi na unaipeleka kanisani kwako na watu walio kanisani kwako. Ikiwa mtu huyo hasikilizi kanisa na ikiwa bado hakuna upatanisho basi kimsingi mtu huyo anaweza kufukuzwa nje ya kanisa kwa kutengwa. Kwa hivyo kuna mchakato huu; mmoja kwa mmoja, wawili au watatu kwa mmoja wakijaribu kupatanisha, kanisa lote kwa mmoja wakijaribu kupatanisha, ikiwa halitapataniwa basi wakati huo basi mtu huyo anafukuzwa kanisani, anatengwa. Yesu anatoa maagizo ya jamii hapa, ni kifungu kizuri ikiwa umewahi kushiriki katika makanisa au vikundi vidogo na vitu vingine. Hivi ndivyo mambo yanavyopaswa kufanywa kulingana na maneno ya Kristo.

K. Hotuba Tano—Hotuba ya Mizeituni [Mathayo 24-25] [31:37-37:03]

Hotuba ya Mwisho ni Hotuba ya Mizeituni, ambayo ni ujumbe ambao Yesu alitoa kwenye Mlima wa Mizeituni. Mlima wa Mizeituni ndio mahali ambapo Bustani ya Gethsemane iko, baadhi yenu mmetumia programu ya Get Lost in Yerusalemu na juu ya Mlima wa Mizeituni, Yesu atatumia muda mwingi huko. Yesu, kwa njia, alipanda kutoka Mlima wa Mizeituni katika kitabu cha Matendo. Anapaa mbinguni kutoka Mlima wa Mizeituni na, inaonekana, kutoka Agano la Kale tunajua kwamba atarudi kwenye Mlima wa Mizeituni na Mlima wa Mizeituni utapasuka. Mlima wa Mizeituni ni mahali maarufu sana mashariki mwa Yerusalemu. Kwa hivyo huko Yerusalemu, mlima wa hekalu uko hapa, unashuka kwenye bonde la Kidroni , unapanda na kuna mlima mrefu hapa, wapata urefu wa futi 2,700. Huu ni Mlima wa Mizeituni na uko upande wa mashariki. Ukipita juu ya Mlima wa Mizeituni unaingia jangwani. Kwa hivyo upande wa mbali, upande wa mashariki, ni jangwa lote. Mlima wa Mizeituni upo hapa na kuna mashamba haya yote ya mizeituni, ndiyo maana wanauita Mlima wa Mizeituni. Wanafanya mengi na mizeituni pale . Mimi si mtu mkubwa sana wa mizeituni lakini hukamua mizeituni na kutengeneza mafuta ya mizeituni kutokana nayo. Kila unapona mafuta katika Biblia— sikuamini, miaka iliyopita kulikuwa na msemaji huyu wa unabii aliyekuja kanisani kwetu na alikuwa akisema kuhusu jinsi walivyopata mafuta katika Israeli, na alikuwa akisema hivi kuhusu baadhi ya marejeleo ya mafuta na vifungu vya Asheri, katika Mwanzo 49 ambapo Asheri huchovya mguu wake katika mafuta. Alikuwa akisema kwamba nje ya pwani ya Israeli wangepata mafuta haya yote makubwa na anazungumzia mafuta ya petroli. Hapana, samahani, mtu yeyote anajua kwamba amesoma Agano la Kale na Agano Jipya kila inapotaja mafuta, *shemen* , inazungumzia mafuta ya mizeituni. Wanafanya kila kitu na mafuta ya mizeituni, wanapika nayo, na wanapaka miili yao nayo. Kwa njia, unaposema *Masihi* , nyinyi watu mnasema “Masihi,” Masihi ndiye aliyepakwa mafuta; mnapaka mafuta ya mizeituni. Kwa hivyo, mpakwa mafuta, waliwatia mafuta wafalme wao, waliwatia mafuta makuhani wao, na waliwatia mafuta manabii wao. Waliwatia mafuta kwa mafuta ya zeituni, walikuwa *Masihi* , watiwa mafuta. Katika Agano Jipya, *Masihi huyo*, yule aliyepakwa mafuta ya zeituni ambaye wamemtia mafuta huja kama neno *Christos* . Kwa hivyo *Christos* kwa Kigiriki inamaanisha, mpakwa mafuta, *Masihi*

kwa Kiebrania inamaanisha mpakwa mafuta. Kwa hivyo ni Yesu, *Yahshuah Christos* (*Christos* inamaanisha "mpakwa mafuta") kwa hivyo inamaanisha Yesu, mpakwa mafuta. Kwa hivyo, hata hivyo, ni mafuta ya zeituni. Kwa hivyo kile ulicho nacho ni Mlima wa Mizeituni ambapo miti mingi hii imepandwa mashariki mwa Yerusalemu huko ng'ambo ya pili, ng'ambo ya Bonde la Kidroni . Hii ni hotuba ya Mizeituni katika Mathayo 24 na 25, hii ndiyo inayozungumzia mengi kuhusu wakati ujao.

Kwa hivyo Hotuba ya Mizeituni ni muhimu sana kwa jinsi mtu anavyoiona wakati ujao na anazungumzia siku ya hukumu inayokuja na mfano wa kondoo na mbuzi. Unajua, "kwa kadiri mlivyomtendea mdogo wa hawa, mlinitendea mimi." Anazungumzia kuhusu wasichana 10 wa bibi harusi, 5 walikuwa wenye busara na 5 walikuwa wapumbavu. Wakati wale wapumbavu wanakimbia kuchukua mafuta yao kwa ajili ya taa zao, bwana anakuja na 5 wanakubaliwa na wengine 5 wanakataliwa. Kwa hivyo una mfano wa talanta. Mtu mmoja anapewa talanta kumi na anazidisha talanta hizo. Jamaa anapewa talanta moja, anaizika ardhini na bwana anakasirika sana naye na kumtupa nje. Unapata mafundisho haya mbalimbali ya Yesu kwenye Hotuba ya Mizeituni kuhusu wakati ujao au ufalme ujao.

Jambo kuu la slaidi hii ni kwamba Mathayo, kitabu kizima cha Mathayo kimejengwa juu ya mijadala hii mitano. Mijadala hii mitano inamwonyesha Yesu kama Musa mpya, Pentateuki mpya, na hivi ndivyo kitabu cha Mathayo kilivyopangwa, haya ni mambo makubwa hapo.

Sasa, inashangaza kwamba katika kila moja ya mazungumzo haya, yanapokoma, yanaishia na msemo huu: "Yesu alipomaliza..." Inaendelea, Yesu alipomaliza hili na Yesu alipomaliza lile. Inafanana sana na kitabu cha Mwanzo. Unakumbuka katika Mwanzo, baadhi yenu mlikuwa na Agano la Kale pamoja nami, kauli za *Toledoth* ["hii ni simulizi ya ____"] katika kitabu cha Mwanzo; hii ni simulizi ya ukoo wa Adamu, hii ni simulizi ya ukoo wa Nuhu, hii ni simulizi ya ukoo wa Shemu, na kumi kati yao. "Hii ni simulizi ya "wanaovunja kitabu cha Mwanzo, hii ni simulizi ya mtu huyu, mtu yule na

kuna kumi kati ya hawa wanaovunja kitabu cha *toledoth cha Mwanzo* . Hapa unapata kauli hizi Yesu alipomaliza mwisho wa sehemu hii na anaendelea hadi inayofuata, na kisha Yesu alipomaliza na kisha anamalizia hilo. Kwa hivyo unaona, mwishoni mwa sura ya 7, mwishoni mwa Mahubiri ya Mlimani, kuna *toledoth ya kumalizia* - mwisho katika sura ya 11:1 mstari wa kwanza, huu ni utumaji wa wale kumi na wawili, na kwa hivyo 11:1 hadithi hiyo inaisha. Katika sura ya kumi na tatu mstari wa 53, mwishoni mwa mifano ya ufalme, tena Yesu alipomaliza na kisha anaendelea. Kwa hivyo ni kauli ya kumalizia ya kuvutia ambayo Mathayo anatumia kufunga sehemu zake za mazungumzo hapo "Yesu alipomaliza" na inaendelea - yote kimsingi yanaishia hivyo.

M. Methodical – Mathayo na Luka [37:03-41:36]

E: Changanya MN; 37:03-45:38; Mathayo na Luka, Yakobo

Sasa hapa kuna ulinganisho mwingine, Mathayo anakusanya kile ambacho Luka anatawanya. Sasa nataka kuchukua mfano kutoka kwa Mahubiri ya Mlimani, sitaki kuzungumzia sana hili, linavutia tu. Kwa hivyo nilitaka kugawanya haya hapa na kukuonyesha kimsingi kinachotokea hapa. Kwa hivyo unayo Mahubiri ya Mlimani katika Mathayo, yote yako katika sura ya 5 hadi 7. Kwa hivyo una "ninyi ni chumvi ya ulimwengu" - chumvi ni mbaya kwa hivyo unaitupa. Chumvi inapatikana katika Luka 14:34, lakini inapatikana katika Mathayo sura ya 5. Una mshumaa wako, "nuru yako iangaze mbele ya watu," usifiche mshumaa wako chini ya pishi, unajua kwamba huweki mshumaa chini ya pishi bali unaiweka kwenye kinara cha taa ili iweze kung'aa. Jambo la mshumaa chini ya pishi hutokea katika Luka sura ya 8. Kwa hivyo unaona kwamba katika Luka -- chumvi katika sura ya 14 na mshumaa katika sura ya 8 vimetenganishwa na sura sita hapo, ilhali katika Mathayo vimetenganishwa moja kwa moja - chumvi na mshumaa vimetenganishwa moja kwa moja. "Nuru ya mwili iko kwenye jicho," katika Luka ambayo iko katika sura ya 11 katika Mathayo iko katika Mahubiri yale yale ya Mlimani sura ya 6. Lakini angalia tena Luka sura ya 14, sura ya 8, na sura ya 11. Sura tofauti kabisa hata! Vitu hivi vimetawanyika; "Ombeni nanyi mtapokea, tafuteni nanyi mtapata" Mathayo sura ya 7, tena ni sehemu ya Mahubiri ya Mlimani. Katika kitabu cha

Luka ambayo iko katika sura ya 11 mstari wa 9, tena imetenganishwa na aina yoyote ya muktadha katika hotuba hiyo moja na imetawanyika - kwa hivyo unaweza kuona msemu huu umetawanyika katika Luka.

Jambo moja ambalo ninapaswa kusema kwa sasa na linapaswa kuwa wazi, je, Yesu aliwahi kuhubiri mahubiri yaleyale zaidi ya mara moja? Nilipokuwa mdogo, nilifundishwa katika chuo cha Biblia huko Bristol, Tennessee na nilipokuwa huko chini nilikuwa mhubiri wa mzunguko na kwa hivyo kila Jumapili ningehubiri katika kanisa tofauti. Nilikuwa na makanisa kama matano kisha ningehubiri. Kwa njia, je, ningehubiri mahubiri yaleyale katika makanisa tofauti? Kwa hivyo ningenda kutoka kanisa moja hadi lingine na kuhubiri mara tano. Kwa hivyo ilikuwa nzuri sana, ukiandika mahubiri mara moja na ungeweza kuyahubiri mara tano. Mke wangu ambaye alisafiri nami alisema kwamba mara ya kwanza ilikuwa mbaya sana. Ninampenda mke wangu; yeye ni mkweli kwangu. Kwa hivyo mimi huchukua hiyo cum grainis salis [na chembe ya chumvi] kama wanavyosema. Mke wangu alisema kwamba mara yangu ya kwanza ni mbaya, inamaanisha kwamba mimi si mhubiri bora zaidi duniani, hiyo ni hakika. Kwa hivyo nilihubiri mahubiri ya kwanza, akasema ilihitaji kufanyiwa kazi, mara ya pili ilikuwa bora zaidi. Mara ya tatu, alisema "mara ya tatu ulihubiri ulikuwa kwenye mstari, ilikuwa bora zaidi na ulikuwa mzuri sana." Mara ya nne na mara ya tano, alisema wakati ulifikia mara ya tano, alisema, "Ningeweza kusema ulikuwa umechoka sana na mahubiri yako mwenyewe. " Ninachosema ni kwamba, sasa Yesu hangechoka na mahubiri yake mwenyewe lakini je, kuna uwezekano mkubwa kwamba Yesu, alipohama kutoka sehemu moja hadi nyingine, alisema mambo yale yale zaidi ya mara moja na kuyasema katika miktadha tofauti? Kwa hivyo lazima uwe mwangalifu unaponukuu chumvi na hiki na kile na mwanga chini ya pishi na vitu; Yesu anaweza kuwa alisema hivyo katika miktadha mingi tofauti. Lazima uwe mwangalifu. Luka anaweza kuwa ananukuu kutoka muktadha mmoja na Mathayo kutoka mwingine, kwa hivyo inakubidi utulie kuhusu baadhi ya maelezo hayo na usiwe na mkazo mwingi kuhusu jinsi kila kitu kinavyopaswa kuwa kupitia lenzi moja. Hapana, si lazima iwe na kila kitu katika lenzi moja, injili inakuja na

lenzi tofauti. Jambo hapa ni kwamba Mathayo anakusanya kile ambacho Luka anatawanya; Luka anatawanya vitu, Mathayo ni mtaratibu - anakusanya vitu.

Hilo linasema nini kuhusu simulizi na mpangilio wa matukio, je, inawezekana kwamba mwandishi haandiki kwa mpangilio wa matukio kulingana na wakati? Je, mwandishi lazima aendeleze hadithi kulingana na wakati? Hapana, wakati ni jambo moja tu. Huenda mwandishi anaendeleza mada. Huenda ana mada inayoendelea - kwa hivyo mada hiyo inachukua kipaumbele kuliko mpangilio wa matukio. Kwa hivyo ikiwa umewahi kuwa karibu na watu wanaosimulia hadithi, wakati mwingine mpangilio wa matukio hutoka nje ya mpangilio kwa sababu hoja anayotaribu kuitoa ni kitu kingine. Kwa hivyo hoja itakuwa ni kusesitiza hoja sio lazima kuthibitisha mpangilio wa matukio. Kwa hivyo lazima uulize: kazi na kusudi la hadithi ni nini?

N. Mathayo na Yakobo [41:36-45:38]

Sasa hili linavutia, nilisoma makala, nadhani ilikuwa ya Stanley Porter, ilikuwa kuhusu Yakobo kuwalinganisha Yakobo na Mathayo. Sasa, kitabu cha Yakobo kiko katika Biblia pale katika Agano Jipya. Kitabu cha Yakobo kwa njia hakijaandikwa na baadhi ya watu. Unawakumbuka Yakobo na Yohana, wana wa Zebedayo, mvuvi ambaye Yesu alimwita Yakobo na Yohana? Petro, Yakobo, na Yohana mara nyingi walienda na Yesu wakati ilikuwa maalum na peke yao, pamoja na kubadilika sura au kumponya msichana aliyekufa. Kwa hivyo kimsingi waliwaalika Petro, Yakobo, na Yohana. Yakobo ndugu yake Yohana alikufa mapema kanisani, labda karibu 44 BK, kwa hivyo Yakobo, ndugu yake Yohana, ni mmoja wa mashahidi wa kwanza. Kwa hivyo Yakobo amekufa . Amekufa kabla ya Mathayo kuandikwa, kabla ya Yohana kuandikwa, haswa kabla ya jambo lolote kati ya haya kutokea. Yeye ni shahidi wa mapema, kweli Yakobo ndiye mmoja wa mashahidi wa kwanza.

Huyu ni Yakobo mwingine, inageuka kuwa labda ni ndugu wa Yesu. Katika Mathayo, na katika sehemu zingine, inataja kwamba Yakobo na ndugu zako wako hapa - unajua Yakobo na Yusufu wako hapa kuja kukuchukua. Yakobo alidhani Yesu alikuwa

mwendawazimu kwa muda lakini inaonekana Yakobo alimkubali Yesu na kwa hivyo Yakobo ataandika kama ndugu wa Yesu. Inavutia sana , Yakobo angesikia mambo kama ndugu wa Yesu. Inavutia sana na inafanana sana na kitabu cha Mathayo na kuna mwingiliano huu kati ya kitabu cha Yakobo na kitabu cha Mathayo. Ungefikiri kwamba vyote viwili ni (kwa njia, Yakobo labda imeandikwa katika muktadha wa Kiyahudi, kwa hivyo wanaweza kushiriki hadhira ya kawaida. Yakobo anasema, "Heri mtu yule ahifadhiye chini ya majaribu. Naam, hilo linavutia, kwa sababu Mathayo anasema, "Heri wale walioteswa kwa ajili ya haki." Kwa hivyo unaweza kuona kwamba si neno kwa neno, lakini kuna kufanana huko. Hapa kuna jingine, na hili linakaribia kidogo, Yakobo anasema "mtu akiwa msikiaji wa neno na si mtendaji, ni kama mtu anayejiangalia uso wake wa asili kwenye kioo." Kwa hivyo tofauti hii ni kati ya msikiaji wa neno na mtendaji. Mathayo sura ya 7, "Kila mtu asikiaye maneno yangu haya na hayatendi" ikitofautisha kati ya kusikia neno na kutenda " ...atafanana na mtu mpumbavu aliyejenga nyumba yake juu ya mchanga." Mtu mwenye busara alijenga nyumba yake juu ya mwamba, mtu mpumbavu alijenga nyumba yake juu ya mchanga. Kuna tofauti gani kati ya mtu mwenye busara na mtu mpumbavu? Mtu mpumbavu husikia maneno ya Yesu lakini kisha hayatendi na hivyo wewe Pata tofauti sawa kati ya maneno na kazi kati ya Mathayo na Yakobo.

Hapa kuna moja ambayo labda ndiyo ya kushangaza zaidi; Yakobo 5:12, “Lakini zaidi ya yote, ndugu zangu, msiape kwa mbingu wala kwa nchi, wala kwa kiapo kingine chochote; bali ndiyo yenu iwe ndiyo, na hapana yenu iwe siyo , msije mkahukumiwa.” Sikiliza Mathayo asemavyo, “Lakini mimi nawaambia [huyu ni Yesu akizungumza] msiape kamwe, bali kauli yenu iwe ndiyo, ndiyo, au hapana yenu , hapana.” Kwa hivyo unapata hii ndiyo, ndiyo na hizi hapana, hapana, msiape, msiape, mkiimarisha kufanana kati ya Yakobo na Mathayo. Kwa hivyo inavutia tu kufanana huku kati ya Yakobo na Marko, na Mathayo kuanguka, na miujiza ya Marko kupanua maneno ya kile Yesu alisema. Pia Luka anakusanya kile ambacho Luka anasambaza na hapa na Yakobo, akilinganisha maneno mengi ya Yesu.

Hadithi ya Mathayo: Utume ["A"--Uanafunzi] [45:38-48:09]

F: Kuchanganya OS; 45:38-59:16; Utume katika Mat. [Sehemu ya 1 ya Uanafunzi]

Sasa nataka kubadili hapa na hili ni badiliko kubwa hapa kuelekea mada yetu ya pili. Kwa hivyo Mathayo ana utaratibu, hiyo ndiyo herufi yetu ya kwanza "M." Sasa nataka kubadili moja ya mada zake kuu na hiyo ni utume , na hiyo ndiyo mada yake kuu kuhusu ufuasi. Kwanza kabisa, mtume ni nini? Mtume ni mtu aliyetumwa - mtu aliyeagizwa. Kwa hivyo neno mtume linamaanisha kutuma, *apostolos* , mtu aliyetumwa. Mtu aliyetumwa na agizo au ujumbe. Kawaida mfalme au mtu fulani angemtuma mjumbe au balozi anayewakilisha matakwa yake. Kwa hivyo mtu huyo angekuwa mtu aliyetumwa, aliyetumwa kutangaza ujumbe wa mfalme.

Kwa hivyo uanafunzi ni mada tunayotaka kuiangalia. Tunapofanya hivyo tutauliza maswali kama haya: mtu anaanzaje kuwa mwanafunzi wa Yesu? Inamaanisha nini kuwa mwanafunzi wa Yesu? Petro kama tulivyosema hapo awali ataangaziwa katika kitabu cha Mathayo. Kwa nini Petro atacheza jukumu muhimu sana? Petro ataonyeshwa, nadhani, kwa sababu Petro ndiye mwanafunzi kamili. Mathayo anataka kukuza mada hii ya uanafunzi na maana ya kuwa mwanafunzi. Nadhani Petro atatumika kama mfano wa kuiga uanafunzi huo.

Kuna hadithi nyingi za kipekee kuhusu Petro katika Mathayo na nadhani sababu ni kwa sababu Petro ni aina ya mwanafunzi kamili. Kwa mfano, kutembea juu ya maji katika Mathayo sura ya 14 mistari ya 28 na inayofuata. Petro katika Marko, tumeangalia hilo hapo awali, katika Marko hadithi inasimuliwa kwamba Yesu anatembea juu ya maji. Yesu anaingia kwenye mashua na kuwakemea wanafunzi wake kidogo. Yesu anatembea na kuingia kwenye mashua. Katika kitabu cha Mathayo, Petro anatoka kwenye mashua na kumwendea Yesu. Petro - tena, nadhani ilitaka kuonyesha mwanafunzi wa Yesu akiweka yote kwenye hatari, akichukua hatua za kutoka kwenye mashua, na Petro anaanguka ndani ya maji . Yesu anamvuta na kumkemea kwa imani ndogo. Mathayo

ndiye pekee anayesimulia hadithi ya Petro akianguka ndani ya maji, na kwa hivyo nadhani hilo ni muhimu.

P. Petro kama Mwamba wa Kanisa [48:09-50:58]

Hapa kuna mwingine; Petro, mwamba, Shetani. Mnakumbuka Mathayo sura ya 16, “Wewe ndiwe Petro, Petro, watu husema mimi ni nani?” Petro anasema, “Wewe ndiwe Kristo, mwana wa Mungu aliye hai.” Yesu anasema, “Wewe ndiwe Petro, Kefa,” inamaanisha “mwamba.” Wewe ndiwe Petro, *petra*, mwamba, “wewe ndiwe Petro juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu.” Kuna mjadala mkubwa kati ya Waprotestanti na Wakatoliki kuhusu mstari huu katika Mathayo 16, “Wewe ndiwe Petro, juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu.” Kanisa Katoliki la Kirumi linautumia kumweka Petro juu ya msingi na kimsingi kumfanya awe Papa na Upapa ukitoka katika huo – “Wewe ndiwe Petro, juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu” wakichukua Upapa kutoka hapo. Waprotestanti walisema, “Hapana, Petro si mwamba ambao Yesu angejenga kanisa lake lakini ungamo lilikuwa.” Ni ungamo la Petro; “wewe ndiwe Kristo mwana wa Mungu aliye hai.” Ungamo hilo lilikuwa mwamba ambao Yesu angejenga kanisa lake juu yake.

Kwa kweli sipendi mojawapo ya mbinu hizo. Nadhani kwa kweli Petro alikuwa mwamba na ningerudi kwenye nia ya Mathayo na nadhani ni hapa ambapo Petro ndiye mwanafunzi kamili. Petro ndiye mwanafunzi kamili, na kwa hivyo “Petro ndiye mwamba nitakaojenga kanisa langu juu yake.” Lakini hasemi Petro mwenyewe, bali anasema Petro kama mwanafunzi. Kwa maneno mengine, wanafunzi ndio “nitakaojenga kanisa langu juu yake,” na sisi ni wanafunzi wa Kristo. Kwa hivyo ningechukulia kama mfano unaowakilisha wanafunzi na ufuasi wa kanisa na ndivyo kanisa lingejengwa juu yake. Petro anatajwa katika jambo hili maalum, “Wewe ndiwe Petro, juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu.”

Kwa njia, katika kifungu hicho hicho pia, ikiwa watu watajaribu kumweka Petro juu, lazima uwe mwangalifu kwa sababu Yesu, baada ya hapo anaanza kuwa sawa na wanafunzi wake na kuanza kusema, "hey, nyinyi watu, nitakufa, nitasulubiwa" na mambo

kama hayo. Kwa hivyo inaanza kuwa mbaya zaidi hapo na Petro kisha anamchukua Yesu kando na kumkemea, na kusema, " Hilo halitakutokea, unajua, hilo halitakutokea. Wewe ndiye Masihi ... nk." Anamwendea Yesu na kwa hivyo Yesu anasema, "Nenda nyuma yangu Shetani." Unajua, "unajali mambo ya wanadamu na sio mambo ya Mungu." Kwa hivyo Yesu anamkemea Petro na kusema, "Nenda nyuma yangu Shetani." Kwa nini, Petro atakuwa Shetani mkuu pia? Hiyo ndiyo ninayosema, Petro ni mwanafunzi kamili, ni mwanafunzi mwakilishi na anaonyesha tu kwamba Petro anatoa maoni mazuri sana na Petro anatoa maoni mabaya sana. Kwa hivyo yeye ni kama mwanafunzi, mfuasi wa Kristo, kama mwakilishi.

Swali: Petro—Kodi ya Hekalu na Kumkana Yesu [50:58-51:39]

Kodi ya hekalu, hii ni nyingine ambayo ni ya kipekee katika Mathayo, au katika Mathayo imeelezwa, “Je, bwana wenu hulipa kodi ya hekalu?” Kwa hiyo Petro anamwendea Yesu na kusema, “Yesu, je, hulipa kodi ya hekalu?” Yesu anamwambia Petro aende akachukue ndoano au chochote kile, ashuke akavue samaki pale, na katika samaki huyu atavuta sarafu hii tu. Sasa sarafu hii ilikuwa nusu dinari, au shekeli au chochote kile; na kimsingi nusu sarafu italipa kwa ajili ya Yesu na nusu italipa kwa ajili ya Petro. Kwa hivyo sarafu hiyo inalipa nusu Petro na nusu kwa ajili ya Yesu, na hadithi hiyo inasimuliwa katika kitabu cha Mathayo. Kwa hivyo Mathayo atamwonyesha Petro kama mwanafunzi mwakilishi wa aina hii na atamtambulisha.

R. Kumkana Kristo [51:39- 56:33]

Kukana kwa Petro mwishoni mwa kitabu, kauli ya kusikitisha sana mwishoni mwa kitabu, na Mathayo sura ya 26 (ngoja nione kama naweza kuiondoa, Mathayo sura ya 26:69 na inayofuata). Ni jambo la kusikitisha sana, Petro alifanya mambo mengi makubwa. Kimsingi, Petro anasema, “Popote uendako Yesu, nitaenda. Hapana, hutakufa nami nitakulinda.” Petro unamkumbuka katika bustani ya Gethsemane, Petro anachomoa upanga huu na kukata sikio la mtumishi wa kuhani mkuu. Yohana anatuambia (inaonekana alimjua jamaa huyo), Yohana anatuambia kwamba jina lake ni Malko . Kwa

hivyo Petro anakata sikio la Malko ambaye anatoka kumkamata Yesu. Kisha Yesu anamwambia Petro, “Petro inua upanga wako...wale wanaoishi kwa upanga, wafe kwa upanga...usichanganye na upanga Petro ni wakati wangu wa kufa.” Kimsingi , Petro anainua upanga na watu watajua kwamba Yesu hatapinga mambo haya.

Kwa hivyo inaonekana inashuka na katika sura ya 26:69 na inayofuata inasema, “Basi Petro alikuwa ameketi nje uani, palikuwa na mtumishi wa kike aliyemwendea, akasema, “Ulikuwa pamoja na Yesu wa Galilaya,” alisema. Lakini akakana mbele yao wote. “Sijui unachosema' alisema, kisha akaenda kwenye lango na msichana mwingine akamwona, akawaambia watu waliokuwa pale, 'Huyu alikuwa pamoja na Yesu wa Nazareti.’” Akakana tena, 'Simjui mtu huyo, ' na muda mfupi wale waliokuwa wamesimama karibu wakasema, 'Hakika wewe ulikuwa mmoja wao; lafudhi yako inawaonyesha.’” Ni kama kutoka, nilizungumza na msichana ambaye anatoka Long Island, wanaposema Long Gisland , unajua kwamba wanatoka Long Island. Wakisema “ Cah ” “Twende tukachukue cah yetu tushuke.” Unajua wanatoka Boston, na wakisema, “nyinyi nyote” na hasa New England hapa tunapata tatizo mtu anapokuja na kusema “Nyinyi nyote.” Tunajua wanatoka kusini. Kama wanatoka kusini, unajua kinachotokea, wanasema hivyo huko New England, eneo la Boston hapa, na wanasema “Nyinyi nyote” akili yao imeshuka pointi 20 tu kulingana na jinsi watu wanavyowaona. Lakini wakisema, “Ndiyo rafiki!” na wakizungumza kwa lafudhi ya Uingereza, akili yao imepanda pointi 20 tu, na kwa hivyo mimi hucheka kila mara New England kwa sababu ni jambo la kuchekeka sana. Ukisema “nyinyi nyote” akili yako inashuka na ukisema “Ndiyo rafiki” na ukizungumza Kiingereza, akili yako inapanda. Ni kejeli tu. Hata hivyo, walisema, “Petro, tunajua unakotoka, unatoka Galilaya, kwa sababu tunaweza kusikia lafudhi yako na tungetambua hilo popote.” Petro anasema, “Hapana,” na kumkana Bwana mara tatu.

Hiyo inamaanisha nini kuwa mwanafunzi wa Yesu. Mwanafunzi wa Yesu kumkana Kristo mara tatu? Swali la kujiuliza ni, “Je, huyo ni Petro, au huyo ni mimi?” Kuna sehemu ambazo mimi huangalia maisha yangu na kusema, “Sina uhakika sana

kwamba nisingemkana Kristo.” Na kwa hivyo unajiuliza, “Ni nini kingenifanya nimkana Kristo?” Haya ni maswali makubwa, na kwa hivyo nadhani wote lazima wakabiliane na ukweli wa kumkana Kristo. Je, kuna mtu yeyote anayemkumbuka msichana huyo huko Columbine huko Colorado. Wale jamaa walikuwa wakipitia na kuwaua wanafunzi tu. Walikuwa wazi tu, na jamaa mmoja kimsingi anamchomoa msichana huyu bunduki huko Columbine (hii ni hadithi ya kweli), na anasema, “Je, wewe ni Mkristo? Je, wewe ni Mkristo?” Anasema, “Ndiyo , mimi ni Mkristo,” na anavuta kifyatulio na kumlipua kichwa. Je, utamkana Kristo ikiwa una bunduki inayoelekeza kichwani mwako, je, unamkana Kristo? Wengi wetu tungemkana Kristo kwa mambo madogo, Ni mara ngapi tunanyamaza midomo yetu na hatusemi kwamba sisi ni wafuasi wa Kikristo kwa sababu hatutaki kuingia kwenye ugomvi na mtu? Tunamkana Kristo kwa njia fulani za hila sana na zenye upuuzi sana - tunakataa kujitolea kwetu kwa Kristo kwa sababu hatutaki kuonekana kama Mwinjilisti, au mbaya zaidi, Mkaidi. Hatutaki kuonekana kama aina ya mtu mwenye msimamo mkali; tunataka kuonekana kama mtu wa katikati ya barabara, anayefaa, ambaye ana upuuzi sana, ambaye ana mawazo mengi. Kwa hivyo tunamkana Kristo kwa sababu tunataka kujionyesha kama wenye akili au kitu kama hicho. Katika utamaduni wetu, dini - kimsingi utamaduni wa kidunia umenyamazisha dini. Dini imekuwa kitu ambacho ni cha kibinafsi na cha faragha sana na kwa hivyo ni vibaya sana katika utamaduni wetu kusema chochote cha kidini kwa sababu hicho ni kitu cha kibinafsi na cha faragha sana. Kwa hivyo ni rahisi kuzungumza kuhusu maisha yako ya ngono hadharani Amerika basi ni kuzungumza kuhusu dini yako. Nadhani unahitaji kufikiria hilo, najiuliza ikiwa kuna kitu kibaya kidogo hapo. Kwa vyovyote vile, Petro anamkana Bwana mara tatu na imeandikwa katika kitabu cha Mathayo. Kwa hivyo Petro ni mwanafunzi maalum katika kitabu cha Mathayo, ni mwanafunzi mwakilishi - mwanafunzi kamili.

S. Wito na Wito [56:33-59:16]

Unaanzaje kuwa mwanafunzi wa Kristo? Kuna wito au wito, wito wa wito. Kwa hivyo kinachovutia hapa ni kwamba katika kesi ya marabi, mara nyingi wanafunzi

wangemwendea rabi na kusema, "Unajua nina 1500 kwenye SAT yangu, unapaswa kunikubali kama mwanafunzi wako." Kwa hivyo mwanafunzi angemwendea rabi na kujaribu kujiuza kwa rabi, na rabi angemkubali mwanafunzi huyu na kumkataa mwanafunzi huyu. Hiyo sivyo Yesu alivyofanya. Yesu hakuchukua maombi ya wanafunzi, Yesu aliwaendea watu hawa walipokuwa katikati ya maisha yao wakifanya mambo. Petro na Andrea walikuwa wakifanya nini? Walikuwa wakifanya nyavu zao za uvuvi. Yesu aliwajia na kusema, "nyinyi mnatupa nyavu na mnafanya chochote mnachofanya, njooni mnifuate." Kulikuwa na wito na kisha kulikuwa na kuondoka. Kwa hivyo akawaita nao wakaacha nyavu zao. Aliwajia Yakobo na Yohana wana wa Zebedayo, nao pia walikuwa wavuvi, naye akawajia akiwa katika mchakato wa kusafisha au kufanya kitu na zao, na akawaita. Kwa hivyo Yakobo na Yohana wanamwacha baba Zebedayo na kumfuata Kristo. Kwa hivyo kuna wito huu na kuna kuondoka huku. Yesu anawaita katikati ya mambo.

Je, Yesu aliwaita wavuvi hawa walio bora na werevu zaidi? Yesu aliwaita wavuvi hawa katikati ya kazi zao, si waliofunzwa kama Marabi au wafikiri. Kwa nini aliwaita watu hawa? Mungu hutumia mambo ya kipumbavu ya ulimwengu huu kuchafua mambo ya busara kama Paulo anavyotuambia katika Wakorintho. Kwa hivyo wito wa Yesu ni muhimu sana, anawaita watu wa kawaida katikati ya maisha wakitupa nyavu. Hawa jamaa si nyota wakubwa. Yesu—kwa kweli, mara nyingi inabidi awakemee na kusema bado hamjalewa. Unajua anaanza kuzungumzia chachu na Mafarisayo na wanasema, "Lo! Tulisahau kuleta chakula." Kwa hivyo wanaondoka na kusema, "Unajua, tulifanya jambo hili, tunajua lilikuwa la kijinga sana. Tulisahau chakula na Yesu anatutetea. Anafanya hivyo kwa njia ya kuzungukazunguka." Anazungumzia kweli Mafarisayo. Yesu anasema, "Hamwelewi, nimewalisha watu 5,000 tu, mliokota vikapu vingapi? Nimewalisha watu 4,000 tu na mliokota vikapu vingapi? Na mna wasiwasi kuhusu kutokuwa na chakula cha kutosha, nazungumzia chachu na Mafarisayo." Anawakemea wanafunzi wake kwa kutoelewa. Kwa hivyo wakati mwingine wanafunzi wake hawaelewi na hiyo ni kwa sababu hawajafunzwa vizuri hivyo katika mambo ya aina hiyo.

T. Sifa za Mwanafunzi wa Kweli – MAHAKAMA [59:16- 61:13]

G: Changanya TV; 59:16-68:00; Ufuasi/Utiifu, Sehemu ya 2

Kwa hivyo hoja yetu inayofuata hapa: sifa kuu za mwanafunzi wa Kristo ni zipi? Nataka kuzungumzia sifa hizi muhimu za wanafunzi wa Kristo na ninachotaka kufanya ni jambo hili la kipuuzi la akrostiki tena ili niweze kulikumbuka lakini ili tu liweze kukusaidia wewe pia. Kwa hivyo nataka kuzungumzia kimsingi mambo matano hapa ambayo yanamwakilisha mwanafunzi. La kwanza litakuwa suala la gharama [C]: gharama ya ufuasi. Mara tu ninaposema kwamba unaweza kufikiria gharama ya ufuasi, na unafikiri, nilidhani nilisikia kitabu kama hicho kinachoitwa *Gharama ya Ufuasi* na mtu anayeitwa Dietrich Bonhoeffer . Tunaweza kutaka kuzungumzia hilo kidogo tunapogharamia gharama. Gharama ya ufuasi; itanigharimu nini?

Utii [O] ni mojawapo ya sifa muhimu za ufuasi, Mathayo ataendeleza hilo. Kuelewa [U] ni kwamba mwanafunzi anamelewa bwana wake. Ikiwa atakuwa mwanafunzi wa mtu, lazima aelewe mafundisho yake ni nini. Haki [R] ni mojawapo ya vipengele muhimu ambavyo Mathayo ataendeleza kwa njia ya kipekee itakuwa wazo la haki. Wanafunzi wanapaswa kuwa waadilifu, naye atatuambia anamaanisha nini kwa haki hiyo. Mwishowe kuna wanafunzi wa kweli na wa uongo na kwa hivyo kitabu cha Mathayo kitatuonya kuhusu maana ya kuwa mwanafunzi wa uongo na ikiwa hiyo ni uwezekano halisi. Mathayo ataleta suala hili la wanafunzi wa uongo na hili litapenya. Tena unaweza kuona kwamba Mathayo anawahutubia Wayahudi ambao huenda wameingia katika Ukristo wakisikiliza mafundisho ya Yesu na wanaishia kuwa wanafunzi wa uongo, wakianguka. Hii ni "MAHAKAMA", "MAHAKAMA" ni acrostic hapo, MAHAKAMA, gharama, utii, uelewa, haki, na wanafunzi wa kweli na wa uongo.

U. Utii – Yusufu [61:13-65:39]

Kwa hivyo hebu tuangalie utii kwanza. Katika Mathayo 1:28 inanivutia, Mathayo anaanzaje kitabu chake? Katika Mathayo 1, ni nani mtu anayeangaziwa? Sio Mariamu; unafikiri kwamba Mariamu ndiye anayeangaziwa hapo. Sio Mariamu anayeangaziwa

hapo, kwa kweli ni Yusufu. Sura ya 1:18, "Basi kuzaliwa kwake Yesu kulipotukia, Mariamu mama yake aliapishwa kuwa na Yusufu. Lakini kabla hawajakutana, alionekana ana mimba kwa njia ya Roho Mtakatifu. Kwa sababu Yusufu mumewe alikuwa mtu mwadilifu, (kumbuka jinsi tulivyosema mwenye haki kama mwanafunzi, ya kuvutia kwamba Yusufu anaonyeshwa kama mtu mwadilifu) hakutaka kumtia aibu hadharani, alikusudia kumwacha kimya kimya." Kwa hivyo, Yusufu ana tatizo: Mariamu ana mimba na anajua si yeye. Hataki kumuumiza kwa hivyo anataka kumwacha kimya kimya. Anafikiria mambo haya; ana tatizo, mke huyu anayempenda, alidhani Mariamu huyu mrembo ambaye alikuwa mtu mzuri, sasa ana mimba. Anajua kwamba si yeye, ana tatizo kubwa. "Lakini baada ya kufikiria hili, malaika wa Bwana alimtokea katika ndoto, akasema, 'Yosefu, mwana wa Daudi'" (unaona uhusiano hapo). Anaitwa Yusufu mwana wa Daudi. Ni mambo gani muhimu yatakayokuwa katika kitabu cha Mathayo? Atakuwa Yesu kama mfalme; Yesu Kristo ni mwana wa Daudi. Kwa hivyo Yusufu, mwana wa Daudi, kumbuka ukoo katika Mathayo sura ya 1, "Yosefu, Mwana wa Daudi, usiogope kumchukua Mariamu nyumbani kwako, kwa maana mimba yake ni ya Roho Mtakatifu...", inaendelea na mambo mengine, "...haya yote yalitokea ili kutimiza yaliyosemwa na nabii, 'Tazama, bikira atachukua mimba, atazaa mwana, nawe utamwita Imanueli.'" Inasema, "Yosefu alipoamka alifanya hivyo ... (nini, yeye ni mwanafunzi)... Yusufu alipoamka..." Yusufu atakuwa mtiifu kwa malaika au kutotii, na malaika akamwambia, Yusufu ni sawa ni kutoka kwa Roho Mtakatifu; "Yosefu alipoamka, alifanya kama malaika wa Bwana alivyomwagiza, akamchukua Mariamu nyumbani kama mkewe, lakini hakuungana naye hata walipopata mtoto wa kiume." Alimwita jina lake Yesu, Yesu anamaanisha nini? Yehova anaokoa, YAHWEH anaokoa, Bwana anaokoa, "kwa sababu atawaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao." Kwa hivyo Yusufu anaonyeshwa katika sura ya 1 kama mtu anayesikia ujumbe wa malaika na kufanya kile malaika anachosema.

Katika Mathayo sura ya 28 kitabu kinaishaje? Kitabu kinaisha, kitabu cha Mathayo sura ya mwisho, mstari maarufu sana, agizo kuu. Hivi ndivyo kitabu kinaisha;

“...wanafunzi 11 walikwenda Galilaya (hii ni sura ya 28:16) kwenye mlima ambapo Yesu aliwaambia waende na walipomwona walimsujudia lakini wengine walitilia shaka. Ndipo Yesu akawajia na kusema nimepewa mamlaka yote mbinguni na duniani, basi nendeni mkawafanye wanafunzi.” Wazo la uanafunzi, “nendeni mkawafanye wanafunzi [kama nilivyowafanya ninyi wanafunzi, nendeni mkawafanye wanafunzi wao]. Kwa hiyo enendeni mkawafanye wanafunzi wa mataifa yote [sio Uyahudi tu, tena ni pana] mkiwabatiza kwa jina la Baba na Mwana na Roho Mtakatifu na kuwafundisha [tazama jambo kuu la kufundisha, Yesu ni mwalimu katika kitabu cha Mathayo] kuyatii yote niliyowaamuru ninyi na hakika mimi nipo pamoja nanyi siku zote hata ukamilifu wa dahari.” Agizo Kuu, ndivyo kitabu kinaisha. Kwa hivyo Mathayo anamtaja Yusufu kama mwanafunzi mwanzoni na ufuasi wa watu wanaotoka nje na kueneza maneno na amri za Yesu, na ufuasi huu ni hadi mwisho. Kitabu kinaanza na kuishia hivyo, kwa hivyo mkazo sio kwa Mariamu bali ni kwa Yusufu kwa sababu, nadhani, ni kwa ufuasi wake. Anafundishwa na ni mtiifu.

V. Utii wa Mamajusi (Mathayo 2) [65:39-68:00]

Mamajusi, jambo lingine, kwa nini Mathayo pekee anawataja mamajusi hawa, wachawi hawa wakitoka mashariki, wanajimu hawa “tumeona nyota mashariki nasi tumekuja kumwabudu”? Kwa nini Mathayo ndiye pekee anayewataja mamajusi hawa? Tena una mambo kadhaa yanayofanana hapa. Nadhani mamajusi ni Mataifa na nadhani Mathayo alitaka kuwaonyesha watu wa Mataifa injili inayowafikia zaidi ya Uyahudi . Anaandikia jamii ya Wayahudi na anataka kuonyesha upana wake na kwa hivyo anawafikia mamajusi ambao ni sehemu yake na kama utimilifu wa agano la Ibrahimu.

Unajua, Dkt. Mathewson, alipokuwa akifundisha sehemu hii ya Mathayo kwa mstari wa kwanza, inavutia sana. Mstari wa kwanza wa kitabu cha Mathayo, “Kumbukumbu na ukoo wa Yesu Kristo, mwana wa Daudi.” Yesu Kristo ni mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli lakini pia, “mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu.” Kwa nini Ibrahimu analelewa? Huenda ni kwa sababu kulikuwa na ahadi tatu alizopewa Ibrahimu

katika agano la Ibrahimu. Unakumbuka huko nyuma katika Mwanzo 12 na kufuatia, Ibrahimu aliahidiwa mambo matatu kama baba wa taifa la Kiyahudi, “Baba yetu Ibrahimu,” kama ilivyo kitabu maarufu zaidi cha Dkt. Wilson. Mambo matatu: aliahidiwa nchi; aliahidiwa uzao, kwamba uzao wake ungeongezeka kama nyota za mbinguni na mchanga wa pwani, uzao wake Isaka na kupitia makabila kumi na mawili ya Yakobo na uzao wake ungeongezeka; jambo la tatu, na hili ndilo muhimu sana kwa kitabu cha Mathayo na nadhani hili ndilo Mathayo analosisitiza, kwamba Yesu Kristo ni mwana wa Ibrahimu na kupitia Yesu Kristo litaenea kwa mataifa yote. Kupitia Ibrahimu mataifa yote ya dunia yangebarikiwa . Agano kwa Ibrahimu ni: nchi, mbegu na baraka kwa mataifa yote. Ni kupitia Yesu ndipo agano hili la Ibrahimu linapanuliwa. Kwa hivyo tunafanyia kazi mada hizi zote za Agano la Kale lakini agano la Ibrahimu linapata utimilifu wake katika Yesu Kristo ambaye atatekeleza na kuliangamiza.

W. Mauaji ya Watoto Wachanga Bethlehemu [68:00-71:48]

H: Mchanganyiko wa WY; 68:00-81:08; Sehemu ya 3 ya Uanafunzi

Kwa hivyo mamajusi ni sehemu ya hilo na wanakuja kama wale wanaotii. Malaika anawatokea mamajusi na kuwaambia, “Msirudi kwa Herode, Herode anatafuta kumuua mtoto, rudini kwa njia nyingine.” Na mamajusi wanatii neno la Mungu. Kwa hivyo hapa tena unapata wazo hilihili la utii kwa mamajusi kama ulivyopata kwa Yusufu sura ya 1 na hapa katika sura ya 2. Kwa Yusufu, Herode anatafuta kumuua mtoto, na kwa mamajusi atawaua watoto wachanga huko Bethlehemu—kuwa mwangalifu pia. Nilipokuwa mdogo, nilidhani Bethlehemu ulikuwa mji huu mkubwa na Herode anaingia na kuwaua watoto wote walio chini ya miaka miwili na unafikiri kuhusu mamia haya ya watoto wachanga wanaokufa, na sitaki kuipunguza hata kidogo, kile Herode alichofanya kilikuwa kibaya sana. Ninachosema ni kwamba Bethlehemu ni ndogo sana kiasi kwamba inaweza kutoshea kwenye chuo cha Chuo cha Gordon. Mauaji ya watoto wachanga wa Bethlehemu labda yalikuwa chini ya miaka kumi na miwili. Kwa maneno mengine, una watu mia kadhaa hapo utakaowazaa watoto wachanga walio chini ya miaka miwili, watu wengi wanafikiri kwamba watoto kumi au kumi na wawili waliuawa. Sio kwamba

aliwaua maelfu ya watu na kwa hivyo kusema ukweli, kihistoria hata haitajwi kwa sababu ilikuwa jambo dogo sana. Sasa, ikiwa ni mtoto wako watoto kumi na wawili bado ni watoto kumi na wawili, lakini nadhani unahitaji kuweka hili katika mtazamo hapa. Bethlehemu ni mji mdogo. Mara nyingi walitumia neno "mji" katika Agano la Kale na Jipya na najua katika tafsiri yangu walijaribu kufanya hivyo kwa neno "mji." Kwa sababu mji huko Amerika tunafikiria Jiji la New York, Boston na Philadelphia, Miami, au LA au kitu kama hicho. Kwa hivyo tunapofikiria "mji" tunafikiria vituo hivi vikubwa vya mijini lakini hivi vilikuwa miji midogo kwa kweli, watu mia kadhaa, mia tatu au nne ikiwa hivyo.

Yusufu anaambiwa , Herode atakuja baada yake, aondoke na kwenda Misri. Kwa hiyo Yusufu anamchukua Mariamu na mtoto na wanaenda Misri. Kisha nini kitatokea? Anatoka Misri na kwenda Nazareti, harudi Yudea bali anaenda Nazareti. Inavutia sana anapotoka Misri ni nani anatoka Misri? Unaelewa haya yote kwa undani. Yesu sasa, kuzaliwa kwake, anatolewa Misri na anaenda Nazareti. Ni nani anatoka Misri? Musa anatoka Misri. Yesu ndiye Musa mpya, na kwa hivyo Yesu anatoka Misri hata Musa anapotoka Misri. Kwa hivyo kuna mambo mengi ya kusisitiza. Hata hivyo, Yusufu anatii kile ambacho malaika alimwambia na hoja hapa ni utii.

Inageuka kuwa Herode ni mtiifu hata kwa namna fulani. Inasema kwamba hata baada ya Herode kuwaua watoto, inanukuu kutoka kwa Yeremia inasema, "ndivyo ilivyotimia kile alichosema nabii wa Yeremia, "Raheli, akiwalilia watoto wake na hatafarijika kwa sababu hawakuwapo." Iko wapi hii, kaburi la Raheli liko nje ya Bethlehemu kwenye Njia ya Ridge ambayo huenda nje kabisa ya Bethlehemu. Ni njia kuu kama Njia ya 95 inayoelekea kaskazini na kusini - kwa kweli si kama 95, zaidi kama Njia ya 1 - inayoelekea kaskazini na kusini kando ya ukingo wa milima huko. Kwa hivyo kaburi la Raheli liko nje ya Bethlehemu kwa sababu hapo ndipo alipokufa na kwa hivyo Raheli akiwalilia watoto wake, alikuwa kama mtakatifu mlinzi, na kwa hivyo inanukuu kitabu cha Yeremia na kutaja hilo. Herode hata katika kufanya tendo lake la uharibifu,

Herode anakuwa mtiifu kwa maandiko kwa maana moja si kama mwanafunzi lakini hata hivyo kama mtu anayetimiza neno la Mungu huko.

X. Kuiga —Kuwa Kama Bwana [71:48-77:33]

Agizo kuu, tulizungumzia kuhusu injili inayoenda kwa mataifa yote na baraka ya Ibrahimu inayoenda kwa mataifa yote zaidi ya Uyahudi. Sasa, mambo machache hapa. Nilitaka kuyaangalia katika Mathayo sura ya 10:24, na ninataka kuanzisha wazo la mwanafunzi kuwa kile ninachokiita " mimitatio ." *Imitatio* ni kuiga. Mwanafunzi anaiga mwalimu. Nikijifunza jinsi ya kutengeneza mbao na ninasoma chini ya seremala mkuu na seremala ananionyesha jinsi ya kukata ubao na jinsi ya kuupanga laini. Kisha mimi hujaribu kufanya hivyo mwenyewe na mimi naiga bwana. Ninaiga bwana ili kujifunza jinsi ya kupanga ubao kama anavyofanya yeye.

Nilikuwa na mwana mmoja ambaye alipenda kucheza mpira wa kikapu. Tulikuwa Indiana na huko Indiana kulikuwa na mchezo mmoja tu na huo ni mpira wa kikapu, na ndio huo. Sikuwahi kutazama michezo sana maishani mwangu, ningependelea kucheza michezo kila wakati. Nilicheza michezo, nilicheza mpira wa kikapu katika Chuo cha Houghton nilipoenda huko mwaka wangu wa kwanza wa masomo na si baada ya hapo kwa sababu sikuweza kumudu baada ya hapo. Lakini nilicheza mpira wa kikapu na tenisi misimu mitatu huko. Kwa hivyo mwanangu alipokuwa akikua tungetoka nje na kupiga mamia ya risasi za mpira wa kikapu kila usiku, na tungepiga kutoka nafasi mbalimbali. Ningemfanya apige risasi kumi kutoka kila mahali na kupiga risasi ishirini na tano za faulo kila usiku. Ilikuwa ya kufurahisha, ilikuwa ni aina tu ya kitu cha baba na mwana.

Mwanangu alianza kutazama mpira wa kikapu kwenye televisheni na hii ilikuwa miaka ya 90 na 1990. Sipendi kutazama michezo kwenye televisheni na bado sipendi. Lakini tulikaa chini na tukamtazama jamaa huyu akicheza mpira wa kikapu, na yeye akicheza mpira wa kikapu na mimi ningemtazama jamaa huyu akicheza mpira wa kikapu na sikuweza kuamini kile macho yangu yalikuwa yakiona, hakuna mtu angeweza kufanya hivyo. Alichokuwa akifanya hakikuwezekana, ilikuwa tu "ng'ombe mtakatifu, jamaa

huyu anawezaje kufanya hivi?" na jina lake lilikuwa Michael Jordon, na alikuwa mmoja wa wachezaji wa mpira wa kikapu wa ajabu zaidi ambao nimewahi kuwaona maishani mwangu, ambao nimewahi kuwaona tangu wakati huo. Kwa hivyo familia yetu ilianzisha ibada ambapo tungekaa chini na kumtazama Michael Jordon na Chicago Bulls wakicheza na kocha Phil Jackson. Tungemtazama Michael Jordon akicheza mpira wa kikapu na ilikuwa ya ajabu.

Mwanangu, basi, angefanya mambo ya ajabu kama ya Michael Jordan. Mwanangu mkubwa angeweza kuruka, angeweza kuruka kweli. Alikuwa mmoja wa wanaume wazungu wachache ambao wanaweza kuruka kwa namna fulani, na angeweza kuruka. Angefanya sarakasi za Michael Jordan kadri awezavyo, na mimi sikuzote nilicheza kwa ukali na ningesema, "Zach usifanye hivyo, wewe si Michael Jordan, huwezi kufanya mambo haya kwa hivyo usijaribu hata kidogo." Lakini alimtazama Michael Jordon; Jordan alikuwa mfano wake kwa hivyo kungekuwa na uigaji huu unaoendelea, aina hii ya layup ya nyuma mara mbili, angejaribu hiyo.

Alipokuwa katika Chuo cha Kikristo cha Portsmouth huko New Hampshire, watu wengi walinjia mimi na mke wangu na kusema, "Siku zote tunapenda kumtazama mwanao akicheza mpira wa kikapu kwa sababu anafanya miondoko ya kichaa na mara nyingi hufanikiwa." Kwa kweli alipata nafasi ya kucheza katika timu ya All-State huko New Hampshire. Nakumbuka kwamba katika moja ya michezo ya mwisho tuliyocheza, nilimnasihia dola mia moja kwamba hangeweza kuutupa kwa sababu ana urefu wa futi 5'10" au zaidi, futi 5'11", na akaniambia angeweza kuutupa lakini sikuweza kuamini, hakuweza kuruka juu sana, nilifikiri. Aliiba mpira na kulikuwa na mtu mbele yake, na mpango ni kwamba unapaswa kupitisha mpira kila wakati kwa mtu aliye mbele. Aliiba mpira na ningeweza tu kusema aliangalia ukingo na kusema ni usiku wa leo, kwa hivyo alipiga mpira kwa kasi na hata hakutoa mpira na akautupa usiku huo. Usiku huo nilijifunza kwamba hutumii dau kama hilo – nami nikawa nafuu kwa dola mia moja. Sasa unasema hiyo ni hadithi ya kuchekesha tu kuhusu mwanao, hoja ni kwamba alikuwa akimwiga mwalimu wake ambaye ni mwalimu wake? Haikuwa mimi. Ilikuwa Michael

Jordon, na kwa hivyo angejifunza na kujaribu kufanya hatua ambazo Michael Jordan angeweza kufanya na ilimtia moyo.

Kwa hivyo hivi ndivyo Yesu asemavyo, acha nikusomee haya, Mathayo sura ya 10:24; Yesu anawatuma wanafunzi wake kumi na wawili, na anasema, “Inatosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu wake na mtumishi kuwa kama bwana wake, ikiwa mkuu wa nyumba anaitwa Beelzebuli (Yesu alipohukumiwa, walisema kwamba akitoa pepo lazima iwe kwa Beelzebuli). Alisema kwamba ikiwa walisema hivyo kunihusu mimi mwalimu wenu, si zaidi sana kuliko watu wa nyumbani, kwa maneno mengine, nyinyi, wananiita Beelzebuli, na kusema nina nguvu za Beelzebuli, na kwa hivyo mtaelewa pia. Kwa hivyo mwanafunzi hayuko juu ya mwalimu na kwa hivyo aina hii ya kitu huja na Yesu. Na kwa hivyo anasema kwamba inatosha mwanafunzi kuwa kama mwalimu wake. Hiyo ni sehemu ya kuiga huku; mwanafunzi anapaswa kuwa kama mwalimu wake, ikiwa tutakuwa wanafunzi wa Yesu Kristo, tunahitaji kuwa kama mwalimu wetu.

Mathayo, sura ya 10:24 ina wazo hili, sasa hili ni wazo la imani ya kweli dhidi ya imani ya kawaida . Hapa ndipo Yesu anatumia Mafarisayo na kusema kuhusu Mafarisayo, anasema kwamba Mafarisayo wana wanafunzi wao pia. Mafarisayo na Marabi walikuwa na wanafunzi wao.

Y. Udugu wa Waumini si Uongozi [77:33-81:08]

Anasema kwamba katika Mathayo sura ya 23:10, kwa njia katika Mathayo sura ya 23:10, Yesu dhidi ya Mafarisayo, unajua kifungu hicho vizuri. Ni: “Ole wenu waandishi na Mafarisayo, wanafiki, mnasafisha nje ya kikombe lakini ndani ya kikombe ni chafu.” Yesu anawashukia Mafarisayo katika Mathayo sura ya 23, “ole wenu waandishi na Mafarisayo.” Hivi ndivyo inavyosema katika sura ya 23:8, “Lakini msiitwe Rabi kwa maana mnaye Bwana mmoja tu, nanyi nyote ni ndugu. Msiitwe Rabi, ninyi nyote ni ndugu; wala mtu asiwaite baba, kwa maana mna baba mmoja aliye mbinguni. Wala msiitwe mwalimu.” Na ndiyo maana mimi huwaambia wanafunzi wangu kila mara

kwamba msiniite “mwalimu,” mnaniita “profesa.” Sasa unaweza kuona, samahani, acha nieleze, ilikuwa ni kauli ya kejeli. Sidhani kama hiyo ndiyo ilikuwa hoja, hoja si kuniita "profesa," usiniite "mwalimu" kwa sababu Yesu alisema usiniite "mwalimu," sidhani kama hiyo ndiyo hoja. Naam, hebu tuendeleo na tuone hoja ni nini: "Wala hamtaitwa mwalimu kwa maana mna mwalimu mmoja, Kristo", Kristo, *Masihi* , aliyepakwa mafuta. "Mkubwa kati yenu atakuwa mtumishi wenu" na nadhani hiyo ndiyo hoja. Ukristo ni dini tambarare sana. Hatuna mtu unayemwita baba, mtu unayemwita rabi, ambaye unamheshimu, "Ndiyo, baba Rabi, nifundishe" na kitu cha aina hii. Hapana, Ukristo ni tambarare sana, bila uongozi mkubwa.

Mwanangu alifanya kazi katika makampuni tofauti na wakati mmoja alikuwa na wakubwa watano juu yake na alikuwa na tabaka tano za usimamizi juu yake. Shida ni kwamba yeye ndiye aliyekuwa akipanga na kufanya kazi zote na hawa mameneja watano, kisha baadhi yao hawakufanya mengi ya kitu chochote isipokuwa kusimamia chochote kile, lakini ilibidi afanye kazi yote. Ukristo hauko hivyo; hakuna tabaka hizi za usimamizi, hapana nyote ni ndugu.

Aliye mkuu ndiye mdogo zaidi, Yesu anawachukua wanafunzi wake na anafanya nini – Mimi ndiye mwalimu, Mimi ndiye baba, Mimi ndiye Kristo, aliyepakwa mafuta ? Na Kristo, baba, aliyepakwa mafuta, anashuka na kusema, “Vua viatu vyako” na anawaosha miguu ili kuwaonyesha kwamba aliye mkuu zaidi lazima awe mtumishi wa wote. Hivi ndivyo ufuasi ulivyo, ufuasi si kupata hadhi ya mtu katika dini kama “mtu mtakatifu.” Kwa hivyo, katika ufalme wa Yesu, aliye juu ndiye anayehudumia na kuosha miguu na kufanya kazi chafu na kufanya mambo ya chini. Sio mtu anayefanya kazi kubwa juu. Na ninaogopa wakati mwingine kwamba tumechukua mfumo wa usimamizi na kuuweka kanisani. Sasa ghafla kanisani tuna tabaka hizi zote za usimamizi na Yesu, “Sasa nyote ni ndugu na dada wa Kristo.” Je, ni nini hiki kipengele cha muundo wa nguvu? Kanisa haliko hivyo, nyote ni ndugu na aliye mkuu zaidi kati yenu atakuwa mtumishi wa wote. Ni maoni ya kuvutia sana kuhusu muundo wa kanisa.

Z. Orthodoxy dhidi ya Orthopraksi: Fanya wanavyosema, si kama wanavyofanya [81:08-84:56]

I: Changanya Z-AA; 81:08-88:15; Orthodoxy/ Orthoproxy

Kwa hivyo ni Orthodoxy, Orthopraksi niruhusu tu - nilisahau mstari mwingine hapo unaosema hivi; "Tiini [anawaambia kuhusu Mafarisayo] kile Mafarisayo wanachowaambia, lakini msifanye kile wanachofanya. Tiini kile Mafarisayo wanachowafundisha, lakini msifanye kile wanachofanya." Kwa hivyo kimsingi anasema kwamba Mafarisayo ni wanafiki kwa sababu wanafundisha jambo sahihi lakini hawafanyi jambo sahihi. Anasema, "ninyi ni wanafunzi wangu mnaofundisha na kufanya." Haitoshi kujua maneno, lazima ufanye. Kwa hivyo sio Orthodoxy tu. Na nimekuwa katika - ni muktadha mingapi ambapo wanajithamini kwa kuwa wanashikilia fundisho safi, fundisho halisi la Kristo kutoka kwa Maandiko. Orthodoxy ni muhimu sana na fundisho lote la kweli linalotegemea Maandiko kuhusu sisi wenyewe, kuhusu Kristo, kuhusu ulimwengu wetu. Mambo hayo ni muhimu sana. Orthodoxy ni muhimu sana lakini pia inapaswa kuunganishwa na njia za kweli za kufikiri na njia za kweli za kufanya.

Kwa maneno mengine, Ukristo unahusu kichwa ndiyo, na kwa njia, Ukristo si kuhusu moyo tu . Ukristo unahusu kichwa chetu na jinsi tunavyofikiria mambo, Pia unahusu mioyo yetu, lakini pia unahusu mikono yetu, tunachofanya, si tu tunachofikiria si tu tunachohisi bali tunachofanya kwa mikono yetu. Vichwa, mioyo na mikono vyote vimejitolea kuwa wanafunzi, kutii vinachosema lakini havifanyi vinachofanya.

Kwa hivyo Ukristo ni udugu na hivyo ndivyo walivyosema na kwa hivyo unyenyekevu -- si nguvu -- ni sehemu ya kuwa mwanafunzi wa Kristo. Mwanafunzi wa Kristo ni yule ambaye ni mnyenyekevu, asiyependa mamlaka na mambo ya aina hiyo yote. Mara nyingi nimewaambia wanafunzi wangu kuna mambo matatu mabaya: pesa, ngono, na mamlaka. Watu wanakuambia jihadhari na mambo haya matatu mabaya: pesa, ngono na mamlaka. Sasa ngono: usifanye ngono. Ni chafu; ukikamatwa ukifanya ngono -

unajua matatizo yote ambayo tumekuwa nayo kutoka kwa rais wa Marekani kutoka kwa John F. Kennedy hadi mwisho. Usifanye ngono; ni chafu, unafichuliwa, ngono ni mbaya katika mazingira ya aina hiyo. Pesa; Mara nyingi nilisema kwamba ninafundisha katika Chuo cha Gordon, nyinyi hamna haja ya kuwa na wasiwasi kuhusu madeni yenu ya wanafunzi. Tunadaiwa nini, dola trilioni 15 Amerika? Usijali kuhusu pesa, hutakuwa na yoyote kwa hivyo usijali kuhusu pesa. Safi ni nini? Pesa, ngono na mamlaka; safi ni nini? Kwa kweli ni nguvu. Nguvu ni ile iliyofichika; Ni safi. Na mtu anapokuwa na mamlaka wengine hujificha kwake. Nguvu ndiyo kitu kinachotafutwa, ni dhambi safi na kwa hivyo ninachosema ni kwamba ni ya hila zaidi na kwa hivyo ni hatari zaidi. Kwa hivyo watu wanasema sitaki kufanya ngono, sitaki kufanya pesa, kwa sababu inaonekana mbaya, nguvu ndiyo jina la mchezo. Utaona watu wengi wakifuata madaraka na ninachosema ni "kuwa mwangalifu." Na Yesu anasema, "Hapana, watu wangu ni watumishi." Ni jambo la unyenyekevu, ndilo tunaloliita hapo kwenye skrini ufalme uliopinduliwa. Ufalme wa ulimwengu huu una mfalme na wajumbe wake wote na watu walio chini yake. Katika ufalme wa Kristo, mfalme anakuwa mtumishi wa wote.

AA. Kufanya Mapenzi ya Mungu: Watu wenye hekima/Wapumbavu, familia ya Yesu [84:56- 88:15]

Ni nini kilichowatenganisha wenye hekima na wapumbavu? Ni nini kilichowatenganisha wenye hekima na mpumbavu? Mtu mwenye busara alijenga nyumba yake juu ya mwamba, mtu mpumbavu alijenga nyumba yake juu ya mchanga - Mathayo sura ya 7:24. Iliwatenganisha hao wawili, angalia hili, wacha nikusomee mstari huu, "Kila mtu asikiaye maneno yangu haya na hayafanyi kazi, ni kama mtu mpumbavu aliyejenga nyumba yake juu ya mchanga ..." Kwa hivyo Kristo, tena, anasisitiza kwamba mwanafunzi lazima awe mtendaji wa neno si msikiaji tu, inasikika kama kitabu cha Yakobo.

Hapa kuna lingine ambalo nadhani ni la kushangaza, na hili ni la familia ya Yesu. Unakumbuka katika Mathayo sura ya 12, Yesu yuko nje na wanamjia Yesu na

kumwambia, “Yesu familia yako iko nje, nao wanataka kukuona .” Kwa nini usiende kuwaona?” Anawanyooshea kidole wanafunzi wake na kusema, “hawa ni mama yangu na ndugu zangu.” Sasa mama na ndugu zake Yesu ni nani? Anatuambia waziwazi hapa, inamaanisha nini kuwa sehemu ya familia ya Yesu? Sasa hii si shutuma kwa mama yake au ndugu zake, kwani Yakobo ataandika kitabu cha Yakobo, na Yuda ataandika kitabu cha Yuda, na wao ni ndugu za Yesu, na Maria, bila shaka alipendelewa sana na Mungu. Je, Yesu, hata mwisho, anamtunza mama yake Anaoa? Yesu yuko msalabani katika kitabu cha Yohana; wanafunzi wako wapi? Wanafunzi wanakimbia kwa hofu. Ni nani aliye chini ya miguu ya Yesu Yesu anapokufa? Ni wanawake, wa Maria. Naapa nusu ya wanawake katika Agano Jipya wanaitwa Maria, Maria Magdalene... Lakini anaangalia chini kutoka msalabani na kumwona Maria, mama yake, na kusema, “Yohana,” anasema, “Hei, mwanafunzi mpendwa, unamtunza.” Hata katika kifo chake, anamjali mama yake. Kwa hivyo Yesu hamdharau mama yake hata kidogo lakini anachosema ni mama yangu ni nani. Yesu huunda familia mpya, na anasema kinachohitajika ili kuingia katika familia ya Yesu. Yesu anaelezea hapa, mahitaji ya kuingia katika kuwa mwanafunzi na kujiunga na familia yake ni ya mtu yeyote anayefanya mapenzi ya Baba yangu ni mbinguni katika kaka yangu na dada yangu na mama yangu.” Angalia inasema, “mwamini Bwana Yesu Kristo nawe utaokoka,” ndivyo inavyosema - hapana. Haisemi hivyo, inasema “yeyote anayefanya mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni ndiye ndugu yangu, dada yangu, na mama yangu.” Kwa hivyo unapata tena msisitizo juu ya orthopraksia hapa, na sio orthopraksia. Yeye anayefanya mapenzi ya Baba yangu aliye mbinguni... kwa hivyo hilo ni jambo muhimu sana na hayo ni mambo magumu.

AB. Haki katika Mathayo dhidi ya Luka [88:15-91:33]

J: Changanya AB-AD; 88:15-99:42

Yesu anasema nini kuhusu haki? Kuna mpango huu wa haki hapa, tunajua kwamba Yusufu alichukuliwa kuwa mtu mwenye haki na kwa hivyo tunapata wazo hili la haki. Tunawezaje kuthibitisha kwamba Mathayo anasisitiza wazo hili la haki? Jinsi unavyoweza kufanya hivyo ni kwa kulinganisha Mathayo na injili zingine. Kwa hivyo

angalia hili: Luka sura ya 12:31, na hivi ndivyo inavyosema, “Bali utafuteni kwanza ufalme wake na hayo mtaongezewa.” Na unasema, “sio hivyo ninavyokumbuka hilo,” kwa sababu wengi wetu tunakumbuka mstari kutoka nyuma katika Mathayo sura ya 6. Angalia mahali inaposema katika Mathayo sura ya 6, “Bali utafuteni ufalme wake na haki yake...” na unaona jinsi Mathayo alivyoongeza neno “haki,” Luka anaruka hilo na kusema, “bali utafuteni ufalme wake na hayo mtaongezewa.” Mathayo anasema, “bali utafuteni ufalme wake na haki yake, na hayo mtapewa pia.” Msisitizo na kuingiza haki hapo, angalia uhusiano kati ya haki na ufalme.

Sasa hapa kuna mstari mwingine wenye aina hiyo hiyo ya kitu, “Heri ninyi watu watakapowachukia, na watakapowatenga na kuwatukana kwa ajili ya Mwana wa Adamu...” na inaendelea hivyo katika Luka sura ya 6:22. Hapa kuna Mathayo mwenye heri zile zile. “Heri wale wanaoteswa kwa ajili ya haki...” na kwa hivyo unapata kauli hii hapa, “kwa sababu ya haki” kama unavyoona imeongezwa hapa. Kwa hivyo Mathayo anasisitiza asili ya kweli na haki ya wanafunzi.

Hapa kuna jingine, na hili linavutia kwa sababu Luka anazungumzia watu na kuwasaidia maskini na kitu kama hicho. Anawajali sana yatima, wajane na maskini. Luka anasema, “Heri ninyi mnaoona njaa sasa, kwa maana mtashiba.” Angalia hapa linazungumzia tu wale walio na njaa, inaonekana kama maskini hawana chakula na wana njaa. Angalia kile Mathayo anachofanya na mstari huo huo, “Heri wenye njaa na kiu ya haki,” anauchukua kwa njia fulani na kuangazia wazo la haki, “kwa maana watashiba,” kwa maana “watashiba.” Kwa hivyo kama unavyoona Mathayo anasisitiza asili hii ya haki.

AC. Haki Bora: kutoka kichwa hadi moyoni [91:33-96:55]

Kwa hivyo unaelezaje tofauti hizi? Mathayo anajaribu kuunda mada, haki ya Yesu Kristo. Yosefu baba yake alikuwa "mtu mwenye haki," wanafunzi wa Yesu wanahitaji "kuona njaa na kiu ya haki yake." Sasa Yesu anafuata haki ya ndani zaidi; na Yesu anaihamisha kutoka kichwani hadi moyoni. Kwa hivyo unapata aina hizi za kauli kutoka

kwa Yesu, "Mmesikia ikisemwa, usizini....", sasa kila mtu anasema, "Sijawahi kufanya uzinzi, sijawahi kuachwa." "Mmesikia ikisemwa, usizini, lakini mimi nawaambia kila mtu amtazamaye mwanamke amekwisha kufanya uzinzi moyoni mwake." Kwa hivyo uzinzi, sasa, kutoka kwa Amri Kumi ulizo nazo, "Usiibe, usitamani, usiseme uongo, usiue, usizini." Ni moja ya Amri Kumi, lakini Yesu anasema kwamba ikiwa mwanaume yeyote anayemtazama mwanamke na kumtamani amekwisha kufanya uzinzi moyoni mwake. Hiyo inamaanisha nini basi kwamba kila mtu katika chumba hiki ni mzinzi, akiwa amemtazama mwanamke mwenye tamaa moyoni mwake, angalau wanaume wote? Kwa hivyo hili ndilo jambo kubwa. Kwa hivyo Yesu anaichukua sheria na kuingiza moyoni.

Vile vile, anasema hapa chini kwamba, "mmesikia ikisemwa zamani, usiue. Lakini mimi nawaambia, kila mtu amkasirikiaye ndugu yake bila sababu, amekwisha kuua moyoni mwake." Hasira ndiyo chanzo cha mauaji mengi, Yesu anasema kwamba tunapaswa kuielewa, ndani ya moyo ndivyo ilivyo. Sio lazima ufanye nini, ni vile unavyofikiria; na ndivyo ulivyo. Kwa hivyo hasira ndiyo mbegu ya mauaji. Kwa nini Yesu anasema kwamba hasira yote ni mbaya? Hapana. Mungu katika Agano la Kale hukasirika; Yesu katika Agano Jipya hukasirika; Yesu katika kitabu cha Ufunuo hukasirika. Nadhani iko katika Paulo, "Mwe na hasira na msitende dhambi." Hasira inaweza kusababisha mauaji, kwa hivyo anasema ikiwa umefanya hasira moyoni mwako.

Hapo zamani za kale, kwa zaidi ya muongo mmoja nilifundisha katika gereza lenye ulinzi mkali katika Gereza la Jimbo la Indiana huko Michigan City. Nilikuwa nikifundisha katika Chuo cha Grace kisha ningeingia kwenye gari langu usiku na kukimbia hadi Gereza la Jimbo la Indiana huko Michigan City na kufundisha kwa saa chache huko usiku nikiwa nimelala nusu kisha ningerudi nyumbani. Lakini watu walisema kila mara, "una uhusiano gani na hawa jamaa gerezani?" Na jibu ni, sababu ya mimi kuwa na uhusiano na hawa jamaa gerezani kwa sababu, unasema hawa jamaa wote wako katika nyumba kubwa, wana ulinzi mkali, kuta za futi arobaini, unene wa futi kumi. Nadhani ilifunguliwa mwaka wa 1865, kwa hivyo ni ya zamani sana na mbovu na kuta

hizi kubwa. Ningewezaje kuwa na uhusiano nao? Naam, Yesu alisema kwamba ikiwa umemkasirikia kaka yako, moyoni mwako tayari umefanya mauaji. Kwa hivyo nina marafiki katika gereza hili ambao ni mauaji, na unasema unawezaje kuwa na uhusiano na hawa wauaji? Kwa sababu mimi ndiye. Sijawahi kumuua mtu mwingine yeyote lakini ndani pia nimefanya uhalifu. Kwa uzinzi, baadhi ya wanaume hawa wako humo kwa ajili ya ubakaji, nimemtazama mwanamke kwa tamaa lakini ninapoingia gerezani, je, hao jamaa ni tofauti sana na mimi? Hapana, ni ndugu zangu; kwa sababu ninaelewa kwamba mizizi ya walichofanya iko ndani yangu pia. Yesu ndiye sababu pekee ya mimi kuwa nje.

Kwa hivyo ninachosema ni kwamba, Yesu anaingiza wazo la dhambi moyoni ili kila mtu awe na hatia ili Yesu awaokoe. Dhamira kuu ya Yesu ni nini, jina lake linamaanisha nini, "Yehova anaokoa." Anaokoa kutoka kwa nini? Jina lake ni Yesu kwa sababu "ataokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao." Hilo ndilo Yesu anafanya, amekuja kufa kwa ajili ya dhambi za watu. Hilo ndilo jambo kuu la Kristo. Wakati mwingine katika utamaduni wa kisasa inaonekana sasa kwamba tunahamisha ujumbe wa injili hadi ujumbe wa injili ni kuwasaidia maskini. Injili ya kijamii ambayo haki ya kijamii inashughulikia - kwa hivyo tunazungumzia masuala ya haki ya kijamii na ninajiuliza ikiwa tunakosa hoja, kwamba Yesu alikuja kuwaokoa watu kutoka kwa dhambi zao. Sasa tunawaambia watu kwamba injili ni suala la haki ya kijamii na ninawaambia watu, "Hapana, Yesu alikuja kuwaokoa watu kutoka kwa dhambi zao." Tunahitaji kuelewa hilo kwanza na hilo linahitaji kuwa lengo kuu kwetu. Lakini kumekuwa na mabadiliko madogo katika utamaduni wetu katika miaka 20, 30, 40, 50 iliyopita. Sasa, hata kile nilichosema baadhi ya watu wangekiona kuwa cha kuchukiza sana kwa sababu ninarudi kwenye wito wa awali wa Yesu, kwamba atawaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao. Hiyo ina maana kwamba lazima uelewe kwamba watu ni wenye dhambi, nasi tunasema, "Hapana, hapana, hatutaki kufikiri hivyo." Lakini hiyo ndiyo njia ya Mungu— jina lake Yesu.

AD. Haki Kuu [96:55-99:42]

Katika Mathayo sura ya 12:36 Yesu anasema kwamba tutawajibika siku ya hukumu kwa kila neno linalotoka vinywani mwetu. Hiyo ni lugha kali sana. Kwa hivyo Yesu anasema kwamba anataka haki bora kutoka kwa wanafunzi wake; haki yake lazima itoke moyoni. Haitoshi kujua tu lililo sahihi. Lazima iwe moyoni, hadi kwenye hasira na tamaa. Sasa haki bora ni kwa upande wa mdomo hadi mikononi. Msifanye wanachofanya, fanyeni wanachokuambia mfanye, fanyeni wanachosema kwa vinywa vyao. Mnafanya hivyo, kwa maneno mengine, mikono yenu lazima ihusishwe katika kazi ya Mungu, si tu kufanya wanachosema. Hawafanyi wanachosema; nyinyi watu mnahitaji kufanya kile Neno linasema.

Haki ya msingi, haki ya msingi ambayo Mathayo anaiendeleza ni ipi? Mpende Mungu, Mathayo sura ya 22. Amri mbili kuu ni zipi? Walimuuliza Yesu ni nini kinachofupisha mafundisho ya Agano la Kale, ni fundisho gani kuu hapa? Yesu anasema, “Mpende Mungu kwa moyo wako wote, roho yako yote, na akili yako yote, na umpende jirani yako kama nafsi yako.” Haki hiyo ya msingi si kwamba mimi ni bora kuliko mtu mwingine yeyote, ni upendo wa Mungu na upendo wa majirani. Je, upendo ni mgumu, je, ni rahisi kuchukia au ni rahisi kupenda? Ni rahisi kuchukia, ni vigumu kupenda. Mojawapo ya mambo magumu zaidi maishani utakayofanya ni kumpenda mtu mwingine. Kupenda ni vigumu na Yesu anasema wale wanaompenda Mungu na kuwapenda wengine mambo hayo mawili ndiyo mambo makuu. Sasa atazungumzia kuhusu wanafunzi na uelewa wao— Nadhani kwa kweli, tutaelewa hilo wakati ujao na tutapitia uelewa wa wanafunzi.

Imenukuliwa na Stephanie Bouillon

Imehaririwa na Ben Bowden

Imehaririwa vibaya na Ted Hildebrandt